

Koninklijke Marine

#10 2023

*Speciale
editie*

Thuisfront bij CZSK
in goede handen

ALLE HENS

Tomahawks voor LCF

Force Design maakt Korps
Mariniers *future proof*

Voorwoord

Opgeven, daar zijn wij niet van

Voor de jaarlijkse Koninklijke Marine Kerstclip* heb ik geprobeerd met AI een filmpje te maken. Met matig succes, maar wel met een gemeende boodschap: zonder personeel, zonder jullie als team, zonder ons allemaal, inclusief ons thuisfront, geen marine. Als ik terugkijk op 2023 blijven behoud en instroom van collega-marinevrouwen en -mannen mijn grootste zorg. 2023 was en is uitdagend. Ik besef dat ik steeds veel van jullie en van jullie thuisfront vraag. We verhogen onze gereedheid, zijn druk met opleiden, opwerken, onderhouden en opereren en we blijven noodzakelijkerwijs veranderen, terwijl de winkel gewoon openblijft.

Ook volgend jaar zal het tempo hoog blijven. We gaan door met het nieuwe operatie-concept voor de inzet van onze mariniers, zoals in Bosnië en Herzegovina, en met het trainen van Oekraïense militairen. We gaan op wereldreis, lanceren een Tomahawk en richten de *Naval Maintenance Valley* op

bij de Directie Materiële Instandhouding, waarbinnen we de samenwerking met het bedrijfsleven vergroten. Een hoog tempo aanhouden betekent overigens ook nieuwe dingen ontdekken, op andere plaatsen komen, andere mensen ontmoeten. Het biedt de gelegenheid om te groeien, als mens en organisatie.

Als Koninklijke Marine opereren we 365 dagen per jaar, wereldwijd. Dat verandert niet. We zien allemaal dat het onrustig is in de wereld. Denk onder andere aan Oekraïne, Soedan, Gaza, de Sahel-regio en de Zuid-Chinese Zee. En denk aan de gevolgen van klimaatverandering. Conflict en incidenten laten zich moeilijk voorspellen. Dit betekent meer onzekerheid over inzet en 'weg van huis'-periodes. Voorbeelden van onverwachte inzet in 2023 zijn de inzet van mariniers in Soedan, Zr.Ms. Vlaardingen in de Oostzee en mariniers en Zr.Ms. Holland *forward deployed* in de Middellandse zee.

Bij alles wat er gebeurt in de wereld is het van groot belang dat de zee, inclusief de onderzeese infrastructuur, vrij blijft. Een vrije zee verbindt ons wereldwijd, is van cruciaal belang voor onze welvaart, ons welzijn, onze

veiligheid en militair gezien: voor het transport van versterkingen en het bieden van noodhulp. Dit blijft vragen om een marine, inclusief het Korps, die volgens het motto van de mariniers *Qua Patet Orbis*, 'zo wij de wereld strekt', inzetbaar is.

Ik zal dus veel blijven vragen, omdat de situatie in de wereld erom vraagt en omdat ik weet dat we dit samen aankunnen. Al sinds 1488 (en het Korps sinds 1665) passen we ons aan, zijn we inventief en laten we zien dat problemen er zijn om te worden opgelost door teamwork. Dat dit af en toe pijn doet, is voor even. Opgeven is voor altijd. Daar zijn we dus niet van.

Voordat het zover is staan eerst de feestdagen voor de deur. Een periode om bij te komen, om terug en vooruit te kijken. Samen met vrienden en/of familie genieten van welverdiende vrije tijd. Ik wens jullie allemaal een goed verlof en voor degenen die tijdens deze periode op post staan, ingezet zijn of op zee verblijven: *stay safe!*

Vice-admiraal René Tas
Commandant Zeestrijdkrachten

* Scan de code en bekijk de Koninklijke Marine Kerstclip.

In dit nummer:

Visitekaartje voor vrije zee

pagina 8

pagina 34

'Onrust ook hier niet ondenkbaar'

pagina 29

Grote effecten met kleine club

Colofon

Alle Hens is een uitgave van het Commando Zeestrijdkrachten, geproduceerd door het Mediacentrum Defensie.

Hoofredactie:

KLTZ (SD) Paul Middelberg
Marloes Vette-van Asselt

Eindredactie:

KLTZ Wilco Kramer
LTZ 2OC (SD) Joost Margés

Redactie:

KAP Arjen de Boer
KAP Saminna van den Bulk
KAP Joris van Duin
KAP Djenna Perreijn

Eduard van Rooijen, Michael Simon

Vormgeving:

Crossmedia, Mediacentrum Defensie

Druk:

Koninklijke Van der Most, Heerde

Oplage:

16.000

Redactieadres:

Mediacentrum Defensie
Postbus 20701
MPC 58B
2500 ES Den Haag
allehens@mindef.nl

© Mediacentrum Defensie

Overname van artikelen en foto's is toegestaan na overleg met de redactie en onder bronvermelding. Aan artikelen kunnen geen rechten worden ontleend. De inhoud van Alle Hens weerspiegelt niet noodzakelijk de mening van het ministerie van Defensie.

Omslagbeeld:

Korporaal LDV Sascha Haak, bottelier op Zr.Ms. Tromp, en zijn neefje tijdens hun afscheid op de kade in Den Helder. Het Luchtverdedigings- en Commando-fregat zou kort daarna voor 3 maanden aansluiten bij een NAVO-vlootverband. (Foto: Paul Tolenaar)

- 4 **Tweegesprek**
CDS verwacht veel van Koninklijke Marine
'Maar kijk eens wat we al hebben gedaan'
- 8 **Internationaal optreden**
Visitekaartje voor vrije zee
Zr.Ms. Tromp 6 maanden op wereldreis
- 10 **Materieel**
De Tomahawk: explosief, accuraat en cruciaal
Voorbereiding proeflancering in volle gang
- 12 **Personeel**
Welkom bij de marine?
Diversiteit: 'Het is niet wat je bent, maar wie'
- 14 **Toekomstvisie**
'Vooruit!'
KM maakt doortastende keuzes met Sail Plan
- 16 **Personeel**
Vertrekken, terugkeren of toch (nog) blijven?
Drie collega's vertellen over wat hen drijft
- 20 **Internationaal optreden**
Ogen en oren van EUFOR
Mariniers waken over veiligheid op westelijke Balkan
- 22 **Instandhouding**
Prestigeproject in opbouwfase
Inbouw nieuw kanon spreekt alle specialismen DMI aan
- 24 **Materieel**
Lerend op nieuw platform
Nog héél even geduld: Zr.Ms. Den Helder in aantocht
- 26 **Internationaal optreden**
Kat en muis in het Skaggerak
Opfriscursus Anti Submarine Warfare tijdens Autumn Archer
- 29 **Toekomstvisie**
Grote effecten met kleine club
Force Design maakt Korps Mariniers future proof
- 32 **Individuele uitzending**
Minder groepsgevoel, wel bijzondere belevenis
'Zou graag zien of kleine stapjes grotere stappen zijn geworden'
- 34 **Operationeel**
'Onrust ook hier niet ondenkbaar'
Marine bewaakt stabiliteit en 's lands langste grens
- 38 **Werving**
'Inzetten op hele maatschappij'
Schaarste op arbeidsmarkt vraagt om brede aanpak
- 40 **Personeel**
Thuisfront bij CZSK in goede handen
OPZ-team: luisterend oor en actie waar nodig
- 42 **Media**
'Klaar voor de vloot!'
Nieuwe docuserie over de EMMV

CDS verwacht veel van Koninklijke Marine

De Koninklijke Marine traint, oefent en opereert niet geheel naar eigen inzicht. Wat de marine in feite doet is eenheden bemannen, opwerken en gereedstellen voor operationele inzet door de Commandant der Strijdkrachten (CDS). Wat mag deze 4-sterren generaal van het Commando Zeestrijdkrachten verwachten? Generaal Onno Eichelsheim en Commandant Zeestrijdkrachten (C-ZSK) vice-admiraal René Tas gingen voor Alle Hens in gesprek over wat er goed gaat en wat (nog) beter kan. “We zitten op het goede spoor, maar het tempo mag omhoog.”

Tekst: LTZ zOC (SD) Joost Margés | Foto's: Herman Zonderland

‘Je wil altijd meer, maar kijk eens wat we al hebben gedaan’

“Eigenlijk verwacht ik heel veel van de Koninklijke Marine”, antwoordt luchtmachtgeneraal Eichelsheim desgevraagd. “De marine heeft binnen de taak van de Nederlandse krijgsmacht – beschermen, beveiligen, afschrikken en het gevecht kunnen voeren – een belangrijke, wereldwijde rol. Er moeten continu eenheden gereed staan voor bijvoorbeeld operaties in NAVO-verband, voor mijnenbestrijding en voor taken in de West. Ik verwacht een hoge inzetgereedheid van de schepen en andere eenheden. Dat vraagt om veel oefenen en trainen, zowel op zee, als met de mariniers, van zee naar land en op het land.”

Op het goede spoor

Admiraal Tas weet ervan. “We hebben bij de marine 4 prioriteiten gesteld die voortkomen uit de Defensienota 2022 en de Defensievisie 2035. Die prioriteiten staan in de opdracht die ik heb gekregen van de CDS. De eerste: zorgen dat de gereedheid verder omhoog gaat. Wat kan verbeteren is de beschikbaarheid van schepen. Ze worden ouder, dus hebben meer onderhoud nodig en raken vaker defect. De beschikbaarheid gaat trouwens wel de goede kant op. Ten tweede: zorgen dat de Defensienota-maatregelen worden uitgevoerd. We zitten op het goede spoor, maar het tempo mag omhoog. Soms hebben we last van regeltjes bij de uitvoering van onze plannen. Of de industrie kan niet sneller leveren of we missen de mensen om het werk uit te voeren. Maar er is ook goed nieuws rond de maatregelen, zoals bij de aanschaf van nieuwe wapensystemen. Zo staat er voor volgend jaar een testlancering met een Tomahawk-langeafstandsraket gepland.”

Balans missie en mens

De derde prioriteit? “Zorgen dat vervangingsprojecten volgens plan verlopen”, vervolgt de vlootvoogd. “Daar zijn vreselijk veel mensen mee bezig. Gaat ook goed, zij het dat ik het tempo wat hoger wil zien. Ten slotte de vierde prioriteit – misschien wel de belangrijkste: nieuwe mensen binnenhalen, maar vooral personeel behouden. We krijgen veel op ons bordje, met alles wat er speelt. Voor onze militairen, burgers en reservisten wil ik goed in de gaten houden dat er een balans is tussen de missie – gereed zijn voor conflicten of die liever nog voorkomen – en de mens zelf plus het thuisfront.” Stel je hebt alles op orde, alles is in balans, en dan belt de CDS. De boodschap: ook graag nog meer samenwerking binnen bondgenootschappelijke verbanden. “We beseffen allemaal dat we vooral het Europese samenwerkingsverband moeten versterken”, stelt de

‘Voorkomen dat opponenten kwetsbaarheden in kaart brengen of zelfs misbruiken’

GEN Onno Eichelsheim

generaal nadrukkelijk, want te veel leunen op de VS is niet meer van deze tijd. En: “Samenwerking leidt tot besparingen bij investeringen in nieuwe schepen en ander materieel en tot meer interoperabiliteit.”

Nieuwe loot aan de stam

Ook C-ZSK blijkt voorstander: “We zijn druk bezig met uitbreiding van de samenwerking. Met de Belgen zijn we eigenlijk al compleet geïntegreerd. Met de Britten gaan we nu zelfs gezamenlijke marinierseenheden aanbieden aan de NAVO. Met de Noren oefenen we veel, maar samen spullen kopen doen we nog te weinig. Wat de Duitsers betreft: hun *Seebatallion* is grotendeels geïntegreerd in het Korps Mariniers en we geven samen opleidingen, vooral in Den Helder.”

Een nieuwe loot aan de stam blijkt Frankrijk. Tas: “Daar doen we nu steeds meer mee. Afgelopen jaar sloot Zr.Ms. De Zeven Provinciën aan bij de Franse *Carrier Strike Group* rond FS Charles de Gaulle en ook komend jaar vaart er een schip van ons mee. Verder gaan de Fransen dezelfde mijnenbestrijdingsvaartuigen kopen als de Belgen en wij. Daarnaast oefenen we meer dan voorheen samen op het gebied van onderzeebootbestrijding en met onze mariniers. Vorig jaar nog waren Franse mariniers onder Nederlands commando gesteld in Noord-Noorwegen. Laat ik het zo samenvatten: een Frans, Duits, Belgisch, Brits, Noors en – niet te vergeten – Amerikaans schip, kun je echt binnen 1 uur samen laten opereren.”

De CDS vraagt uiteraard niet voor niets om een hogere gereedheid en een intensievere samenwerking. “Door alle crises van de afgelopen periode beseffen we nog

meer hoe belangrijk het is dat de vaarwegen, de *sealines of communication*, wereldwijd open blijven”, verduidelijkt de opperofficier. “Onze economieën draaien erop en de kwetsbaarheid daarvan is groot. Ook heel dicht bij huis. Vandaar dat we samen met het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Noorwegen moeten optrekken om te voorkomen dat opponenten de kwetsbaarheden op de Noordzeebodem in kaart brengen of zelfs misbruiken.” De gespannen internationale situatie vraagt volgens Eichelsheim veel van onze eenheden. “Of wij nou op de Noordzee varen, waar we vaker schepen van de Russische Federatie moeten schaduwen, of oefeningen houden, waarbij we geregeld te maken krijgen met schendingen van afspraken rond het veilig benaderen van onze schepen. Toen we nog voor het uitbreken van de oorlog in Oekraïne de Zwarte Zee ingingen, werd er al van alles opgevoerd. Toen zijn onze mensen daar net zo goed bekwaam mee omgegaan.”

Geen loze kreet

Uiteraard is de oorlog in Oekraïne van grote invloed op het reilen en zeilen van Defensie en dus van de KM. “De druk zat er al vol op bij de marine”, realiseert Eichelsheim zich. “Daar komt nu nog bij dat mariniers Oekraïense militairen klaarstomen voor hun taak aan het front en dat de marine hen opleidt in het gebruik van de mijnenjagers die zij straks van ons krijgen. Dan beschikken zij over een volwaardige mijnenbestrijdingscapaciteit.” Het leveren van deze capaciteit, van uitrusting en versterkingen, het geven van de trainingen en een verhoogde deelname aan de NAVO-vlootverbanden; volgens Tas is

‘Ik weet dondersgoed dat we niet veel meer personeel gaan krijgen, de komende 10 jaar’

VADM René Tas

de invloed van de strijd ‘groter dan wat je kunt fotograferen’. “Het doet namelijk iets belangrijks met de motivatie van je mensen. Het idee dat oorlog minder ver weg is dan je denkt. Dat komt nu ook door de situatie in Israël. ‘Beschermen wat ons dierbaar is’ vraagt wat van ons; het is geen loze kreet.”

Nieuwe concepten

Wat de admiraal trouwens opvalt, aangaande de strijd in Oost-Europa, is dat een vaak succesvol toegepaste Oekraïense tactiek precies dat is wat het Korps Mariniers voor ogen heeft, qua *Force Design*: “Dat vertaalt zich in meer slagkracht leveren met kleinere groepjes; *hit & run*. Zo werd nota bene de grote aanval op Kiev afgeslagen.” Meer impact met minder mensen; het lijkt een mantra binnen de marine die innoveert. “Ik weet dondersgoed dat we niet veel meer personeel gaan krijgen, de komende 10 jaar; dus is dit het moment om te innoveren”, zegt Tas kernachtig. “Denk hierbij aan andere bemanningsconcepten.” Hiermee doelt de vlagofficier bijvoorbeeld op het bemannen van het *Combat Support Ship* ‘Den Helder’, waar plaats is voor horizontale instromers. Ander voorbeeld: “Op de nieuwe fregatten gaan we naar een bemanning van 120 à 130, in plaats van pakweg 180 mensen. En meer dan voorheen maken we straks gebruik van onbemande systemen, zoals voor de mijnenjacht, of onbemande satellietbootjes voor de nieuwe fregatten. Die laatste maken het de vijand moeilijker om onze schepen onder vuur te nemen. Tegelijkertijd vergroten de bootjes het bereik van de eigen sensoren en wapensystemen.”

Winkel blijft open

Zodra alles gereed is, tussen 10 en 15 jaar na nu, hebben we volgens Tas ‘een compleet nieuwe marine’. Tijdens de verbouwing blijft de ‘winkel’ trouwens gewoon open, benadrukt hij. “We draaien bijna altijd met een fregat en 1 of meerdere mijnenjagers mee in de permanente NAVO-eskaders”, benadrukt de admiraal trots. “Dat houden we als 1 van de weinige landen al heel lang vol. Ook veelzeggend: we vinden het bijna vanzelfsprekend dat we in de West heel veel drugs vangen en wekelijks op de Noordzee mijnen ruimen.” C-ZSK krijgt bijval van de CDS: “Kijk ook naar de mariniers die eigenlijk altijd in een hele korte tijd breed inzetbaar zijn. Of het nu om een evacuatieoperatie gaat, waar ook ter wereld, of om inzet voor het versterken van de Oostflank of – zoals nu – voor operatie Althea op de Balkan. Ik ben het met admiraal Tas eens: natuurlijk wil je altijd meer, maar kijk eens naar wat we in de afgelopen jaren al hebben gedaan, voor de NAVO, voor Europa en voor onszelf.” •

‘We beseffen dat we het Europese samenwerkingsverband moeten versterken’

Visitekaartje voor vrije zee

Zr.Ms. Tromp 6 maanden op wereldreis

Het vrijhouden van de grote scheepvaartroutes, dat is waarvoor de Koninklijke Marine zich wereldwijd inzet. De zogenoemde *sealines of communication* zijn cruciaal voor de wereldeconomie en dus ook voor onze belangen. ‘Ver weg’ bestaat niet meer in deze wereld, als het gaat om vrede en stabiliteit. De Nederlandse blik is in dat opzicht nu ook gericht op de Indo-Pacifische regio. Met vlagvertoon van Zr.Ms. Tromp in het verschiet.

Tekst: LTZ zOC (SD) Joost Margés | Foto's: SGTBDVA Jasper Verolme

Poetins territoriale oorlog laat zien hoe Europa en Azië met elkaar verbonden zijn. “De illegale en niet-uitgelokte invasie van Oekraïne door een lid van de VN-Veiligheidsraad heeft de mondiale veiligheidssituatie fundamenteel veranderd”, zo sprak demissionair defensie minister Kajsa Ollongren eerder dit jaar tijdens de Shangri-La Dialogue in Singapore, ten overstaan van defensie ministers, hoge militairen, academici en analisten. “Een oorlog in een deel van de wereld treft mensen over de hele wereld.” De bewindsvrouw noemde de blokkades van graantransporten vanuit Oekraïne daarbij als voorbeeld.

‘Belangrijkste ingrediënt voor veiligheid is vertrouwen’

Join the navy, see the world.

Minister Kajsa Ollongren te Singapore: “... noodzaak om samenwerking verder aan te halen.” (Foto: IISS)

Toenemende spanningen

De minister omschreef de oceanen als de ‘slagaders van de wereldeconomie’ en benadrukte dat de vrije toegankelijkheid ervan cruciaal is, zeker ook in de Indo-Pacifische regio. Ollongren gaf aan dat Nederland ernaar streeft om elke 2 jaar een marineschip af te vaardigen richting dat deel van de wereld. “Er is een duidelijke noodzaak om de samenwerking tussen Europese en Indo-Pacifische landen verder aan te halen”, zo benadrukte zij. De EU, inclusief Nederland, voelt zich geroepen om zich in de regio op te werpen als partner, om geschillen te voorkomen en bij te dragen aan maritieme veiligheid. Veel heeft te maken met de toenemende spanningen tussen de VS en China, iets waar landen in de Indo-Pacifische regio zich zorgen om maken.

Elkaar beter begrijpen

Het Luchtweddedigings- en Commando-fregat (LCF) Zr.Ms. Tromp wordt komend jaar als eerste visitekaartje naar Zuidoost-Azië afgevaardigd. Dat gebeurt binnen het *deployment Pacific Archer 24*. Verder lopen er gesprekken met landen om te kijken of Nederlandse militairen bijvoorbeeld aan

kunnen sluiten bij trainingen in dit deel van de wereld. De minister benadrukte dat veiligheid en stabiliteit in de Indo-Pacifische regio ook voor Europa van cruciaal belang zijn. “Daarom is Nederland zeer betrokken om manieren te vinden om samen te werken tussen onze regio’s. Want veiligheid wordt niet bereikt door verdediging en afschrikking alleen. Die is gebaseerd op het belangrijkste ingrediënt: vertrouwen. Dit kunnen we bereiken door vaker de dialoog aan te gaan en te proberen elkaar beter te begrijpen.”

Banden aanhalen

De reis biedt de Tromp de mogelijkheid om voor langere tijd, ver van huis, zelfstandig te opereren. Qua logistiek, onderhoud en operaties is het belangrijk om hier bedreven in te blijven. Tegelijkertijd heeft het *deployment* een hoge oefenwaarde. Tijdens de reis gaat de Tromp oefenen met (NAVO-)bondgenoten en eenheden van Aziatische landen waar Nederland de banden mee aan willen halen. Het havenprogramma biedt daarnaast kansen om tevens op economisch, politiek en veiligheidsgebied de banden aan te halen met landen in de Indo-Pacifische regio.

Het LCF wendt na deze periode de steven nog oostelijker en zal via de Stille Oceaan, het Panamakanaal, de Caribische Zee en de Atlantische Oceaan onze kant op komen. Het motto *Join the navy, see the world* is volledig van toepassing op deze reis. Het vooruitzicht op internationale oefeningen op hoog niveau en mooie havenbezoeken, dragen eraan bij dat mensen bij de marine willen komen en liefst ook blijven werken. •

Pacific Archer 24

Vaarperiode: 6 maanden (maart/september 2023)
Eenheid: Zr.Ms. Tromp + NH90-boordhelikopter
Aantal opvarenden: ± 200

De Tomahawk: explosief, accuraat en cruciaal

De 4 Luchtverdedigings- en Commandofregatten (LCF'en) die de Koninklijke Marine rijk is, moeten vanaf 2027 stapsgewijs worden uitgerust met de nieuwste Tomahawk-kruisvluchtwapens van het type Block V. Een proeflancering moet belangrijke informatie opleveren over aanpassingen op de schepen. De voorbereidingen op die proeflancering, volgend najaar voor de kust bij San Diego, zijn in volle gang. Daar komt veel meer bij kijken dan je misschien zou verwachten. Tekst: KAP Joris van Duin | Foto's: US Navy

Als projectcoördinator CZSK NATO Maritime Strike-Long Range (NMS-LR) weet Rob Jurriansen daar alles van. Hij overziet het hele proces, dat je gerust complex kunt noemen. Niet alleen moeten er allerlei procedures en doctrines worden geschreven. Er zijn vooral aanpassingen op de schepen nodig, er moet personeel worden opgeleid én ook staat uitbreiding van een commandocentrum op Vliegbasis Volkel op het programma. Hoe dat zit, daar komen we later op terug. Maar eerst: wat is zo'n Tomahawk ook alweer en waarom hebben we dit kruisvluchtwapen eigenlijk nodig?

Explosieve kracht enorm

"Een Tomahawk kan straks zowel vanaf een LCF als vanuit een onderzeeboot worden gelanceerd en heeft een bereik van 1.600 kilometer", zegt Jurriansen. "Veel verder dan de bestaande wapens; die komen net verder dan een paar honderd kilometer. Hiermee kan de marine doelen ver weg aanvallen. Ook is de

'Het doelwit kan onderweg worden gewijzigd'

Tomahawk heel accuraat en gaat-ie wel 900 kilometer per uur. Groot voordeel is dat het doelwit onderweg nog kan worden gewijzigd." Mede hierom zijn Tomahawks moeilijk te onderscheppen door de vijand. "Hij kan verhullend vliegen: laag, langs de contouren van het land en met een wisselend vluchtpatroon." De explosieve kracht is volgens Jurriansen enorm. "Te vernietigen doelen moeten van grote waarde zijn. Denk aan commandocentra of wapen- en munitiedepots." Al met al is het een indrukwekkend wapen. Om met de woorden van defensie-staatssecretaris Christophe van der Maat te spreken: "Dit materieel is cruciaal om het gevecht te kunnen voeren én zorgt voor een geloofwaardige afschrikking."

Sleutelen aan VLS

Dan nu terug naar de megaklus waar Jurriansen zich, uiteraard met veel anderen, dagelijks over buigt: de introductie van het hypermoderne wapen bij de KM. De projectleider somt op wat er zoal moet gebeuren: aanpassing van het Vertical Launch System (VLS) aan boord van de 4 LCF'en, van waaruit de Tomahawks worden afgevuurd; het optimaliseren van communicatiemiddelen; het aan wal bouwen van een veilige wapenopslag; personeel opleiden voor inzet en onderhoud. En nog veel meer.

Geavanceerd centrum

Ook 200 kilometer van Den Helder, op Vliegbasis Volkel, krijgen ze te maken met de Tomahawk. Hier wordt de huidige Target Support Cell uitgebreid tot Joint Target Support Centre (JTSC). Van daaruit wordt de meest accurate doelwitinformatie doorgegeven aan de commandocentrales van de fregatten en onderzeeboten. Om dit geavanceerde centrum te laten draaien, komen uiteindelijk ook 11 marinemensen in Volkel te werken. Voor die plek is gekozen, omdat het JTSC de nieuwe wapens van de F-35's van de Koninklijke Luchtmacht op eenzelfde manier 'aanstuurt'. Een deel van die gevechtsvliegtuigen wordt ook op Brabantse bodem gestationeerd.

Kan het wapencontrolesysteem goed 'praten'?

Er moet dus nog heel wat gebeuren voordat de LCF'en – en later ook de onderzeeboten – met Tomahawks het ruime sop kunnen kiezen. De proeflancering vanaf Zr.Ms. De Ruyter in oktober 2024 in de VS is daarbij een belangrijke test. Jurriansen: "Uiteraard kijken we of de Tomahawk doel treft. Maar veel belangrijker is het om te zien welk effect de lancering heeft op het fregat zelf. Hoe houdt het VLS zich? Kan het wapencontrolesysteem goed 'praten' met de navigatiesystemen? Op basis hiervan kijken we of meer aanpassingen nodig zijn." •

'Belangrijk om te zien welk effect lancering op het fregat zelf heeft'

Tomahawk-lancering vanaf USS Dewey.

Lancering van een Tomahawk vanaf USS Curtis Wilbur.

Foto: Kick Smeets

Zr.Ms. De Ruyter zal in het najaar van 2024 bij de Westkust van de VS een proeflancering doen met een Tomahawk. >

Foto: SM b.d. Gerben van Es

Tomahawk-kruisvluchtwapen

Bereik: 1.600 kilometer
Lengte: 6,3 meter
Gewicht: 1.800 kilogram

- + Onderweg kan van doelwit worden gewisseld;
- + Door *stealth*-eigenschappen is de Tomahawk slecht zichtbaar op vijandelijke luchtverdedigingsradar;
- + LCF'en worden Tomahawk-klaar gemaakt tijdens Benoemd Onderhoud vanaf 2027;
- + Ook de Walrusklasse-onderzeeboten krijgen Tomahawks; lancering kan – na aanpassingen – vanuit de torpedolanceerbuizen.

Laatste opdracht

KLTZ b.d. Rob Jurriansen voltooide in 1985 de opleiding tot zeeofficier aan het Koninklijk Instituut voor de Marine. Tijdens zijn loopbaan was hij werkzaam bij de Onderzeedienst en in de West was hij onder meer commandant van het M-fregat Hr.Ms. Van Galen. In 2017 ging Jurriansen met functioneel leeftijdsontslag en sindsdien was hij als burgermedewerker van de KM verantwoordelijk voor meerdere projecten. De proeflancering is waarschijnlijk zijn laatste opdracht binnen het project NMS-LR.

Welkom bij de marine?

Gewoonten en gebruiken, opleiding, afkomst, geloofsovertuiging, seksuele voorkeur: in een organisatie zo groot als de marine is de diversiteit breed. Het is van belang dat iedereen zich thuis en veilig voelt en zonder vooroordelen op waarde wordt geschat. Voelen LHBTQIA+ collega's zich ook daadwerkelijk welkom en waar is nog winst te behalen? Drie collega's vertellen over hun ervaringen.

Tekst: LTZ 2OC (SD) Djenna Perreijn | Foto's: Mediacentrum Defensie en John van Helvert

'Ik kreeg vooral veel steun'
A00DOPS Sanne Dokter

Eén ding hebben de 3 geïnterviewden gemeen: het liefst praten ze over hun werk in plaats van over hun persoonlijke voorkeuren. "Het is niet 'wat' je bent, maar 'wie' je bent; zoals een fijne collega. Voor veel mensen maakt je geaardheid dan niet uit", spreekt adjudant ODOPS Sanne Dokter (49) uit ervaring. Vlak voor de corona-lockdown vertelt ze haar chef dat ze in transitie naar vrouw gaat. "Zij sprak direct haar steun uit en beloofde het voor zich te houden." Door de lange wachttijden bij de genderpoli kan ze namelijk nog niet beginnen aan de behandeling. "Ik was 100 procent zeker van mijn zaak, maar was toch bang dat ze zou zeggen: 'Nee hoor, je bent en blijft gewoon een man'."

Ziel blootleggen

Ondertussen wordt het steeds moeilijker om naar werk te gaan. "De rol van stoere zeeman kon ik niet meer opbrengen. Thuis kon ik pas weer mijzelf zijn. Ik ging eraan onderdoor." Dus besluit Dokter dat het tijd is om het ook aan de rest van de wereld te

'Het is niet wat je bent, maar wie'

vertellen. "Collega's nam ik in kleine groepjes apart, dat leek me makkelijker dan in één keer voor 70 mensen mijn ziel bloot te leggen. Ze reageerden verrast, maar ik kreeg vooral veel steun. Eén collega 'had er wel een mening over'. Ik heb niet doorgevraagd, want een mening vind ik prima, zolang je elkaar normaal behandelt. Ik ben met iedereen goed blijven samenwerken." Met hulp van het passensbureau wordt een nieuwe foto voor haar smartcard gemaakt. "Met mijn veranderde uiterlijk, want een kale man met een grote baard matchte niet meer. Ik was bloednervus toen ik daarna voor 't eerst naar werk ging, met make-up en nieuw haar. De beveiliging aan de poort keek naar de pas, naar mij en nog eens naar de pas, waarop nog steeds 'man' stond. Toen mocht ik gewoon doorrijden. Ik liep over de gang richting de koffiehok, wilde mij 3 keer omdraaien, maar liep door en zei 'mogguh'. 'Mogguh', zeiden collega's terug, alsof er niks aan de hand was. Iedereen noemde me direct Sanne. Het kan heel confronterend zijn, maar als je open bent wordt het leven zoveel makkelijker."

Vergrootglas

Niet alle collega's delen zulke positieve ervaringen na hun coming-out. "Ik was 23 toen ik als takenboekje aan boord op een man verliefd werd", vertelt luitenant ter zee 2OC (LD) Thimo Cligge-Dalm (32). "Ik ben zo hetero-normatief opgegroeid dat een relatie met een man niet eerder bij mij opkwam. Ik was van slag door deze nieuwe gevoelens en de conservatieve reacties van leidinggevendenden hielpen daarbij niet. We werden af en aan op het matje geroepen als we bijvoorbeeld samen sportten of gewoon over de gang liepen. Toen we tijdens de middagrust met een groepje collega's vanaf de bak naar de Zweedse fjorden keken, werden wij naar binnen gesommeerd: 'Het is niet dat jullie mannetje-mannetje zijn, máár...' Die woorden vergeet ik nooit meer."

Heterostellen aan boord bleken niet zulke issues te hebben. "Ook niet als er sprake was van een rangverschil. Relaties op schepen komen nu eenmaal voor en meestal worden die gedoogd. Maar wij lagen onder een vergrootglas. We moesten elkaar ontwijken door bijvoorbeeld 5 minuten na elkaar de valreep af te lopen. Er werd bedreigd met repatriëring. Ik kreeg daar stress van en zat slecht in mijn vel. Collega's hielden zich afzijdig. Ik kon bij niemand mijn verhaal kwijt, behalve bij de humanistische geestelijk verzorger. Ik heb urenlang met hem gepraat; eigenlijk heeft hij mijn leven gered."

Blijf authentiek

Wat in de ervaringen van beiden collega's terugkomt is de houding van leidinggevendenden. Dokter: "Qua beleid is er veel ruimte voor verbetering. Het valt of staat met een fijne lijnmanager of commandant die meedenkt." Naast een leidinggevende, kunnen collega's ook terecht bij de SHK, het LHBTQIA+ netwerk van Defensie. Net als Dokter en Cligge-Dalm in het verleden, is projectmanager instandhouding FF & OPV Danitsja Dil (31) daar als netwerker actief. "We krijgen vragen van LHBTQIA+ collega's die ergens mee worstelen, maar bijvoorbeeld ook van instructeurs die zich

'Ik kon bij niemand mijn verhaal kwijt'
LTZ 2OC (LD) Thimo Cligge-Dalm

afvragen hoe ze slaapplekken tijdens bivak voor transcollega's moeten regelen. Bij de SHK is er altijd wel iemand met de juiste kennis en/of ervaring."

Toen Dil 3 jaar geleden bij de marine kwam, zei haar onderbuikgevoel dat ze als lesbienne minder geaccepteerd zou worden. "Ik ben gelukkig positief verrast. De marine is redelijk meegegaan met de tijd. Bij binnenkomst had ik al een relatie met een vrouw. Mensen zeggen misschien niet altijd wat ze denken, maar de vragen die ik krijg ervaar ik als vriendelijke belangstelling. Ik word altijd met respect behandeld. Mijn situatie is misschien moeilijk te vergelijken met die van collega's bij grotere (varende) eenheden waar het machogehalte gevoelsmatig hoger is. Daar hebben we denk ik nog een weg te gaan; alle verandering is stiekem toch spannend." Op de vraag wat de 3 aan collega's adviseren die met hun geaardheid worstelen, hebben ze een eenduidig antwoord: "Er zijn zoveel mensen die je willen helpen of steunen, maak daar gebruik van." En vooral: "Blijf authentiek. Je hoeft niet te veranderen om bij de groep te horen. Niks is mooier dan jezelf zijn." •

'Niets is mooier dan jezelf zijn'
Danitsja Dil

‘Vooruit!’

Koninklijke Marine maakt doortastende keuzes met Sail Plan

Een mix van geopolitieke ontwikkelingen bedreigt de stabiliteit in de wereld en zorgt ervoor dat de kijk op opereren in het maritieme veiligheidsdomein verandert. Dat vraagt om doortastende keuzes, die de KM samenbalt in het Sail Plan ‘Vooruit!’. Hierbij de *highlights* van het veelomvattende voornemen.

Tekstbewerking: LTZ zOC (SD) Joost Margés | Foto: SM Aaron Zwaal

Kwantiteit is kwaliteit

Eén van de gevolgen van de turbulente periode waarin we leven, is dat de marine vrijwel voortdurend op meerdere plaatsen in de wereld actief zal zijn. Om dit vol te houden is kwantiteit voor de marine nadrukkelijk een kwaliteit. Kwantiteit zorgt voor meer voortzettingsvermogen en geeft de mogelijkheid voor gedistribueerd optreden. Dit verspreide opereren met veel schepen, helikopters, onbemande vliegtuigjes en marinierseenheden – liefst samen met bondgenoten – maakt ons voor tegenstanders minder grijpbaar en kwetsbaar.

Internationale samenwerking

Onze deelname aan NAVO-vlootverbanden blijft onverminderd. Met België samen verwerven we de mijnenbestrijdingscapaciteit en *Anti Submarine Warfare*-fregatten. Samenwerking met Frankrijk wordt geïntensiveerd, wereldwijd. De 50-jarige UK/NL *Amphibious Force* (UKNLAFF)* van de *Royal Marines* en het Korps Mariniers blijft een belangrijke interoperabele capaciteit. Met het USMC vormt die het *Tri-Marine-Corps*, dé dedicated amfibische capaciteit voor de NAVO. Hernieuwde aandacht voor de Noordflank zorgt voor intensivering van samenwerking met Noorwegen, Zweden en Finland. Het Korps werkt nauw samen met het Belgische *Special Operations Regiment* en het Duitse *Seebatallion*. Daarnaast zetten we in Europees verband stappen qua aanschaf van nieuw materieel. In het Caribische gebied bestendigt de marine de samenwerking met de VS en Europese en trans-Atlantische partners.

Meer flexibiliteit

Er wordt gewerkt aan een modern personeelsbeleid en -bestand, waarbij mensen eenvoudiger en op meerdere manieren in- en doorstromen. Meer flexibiliteit in de loopbaan en talentmanagement moeten ervoor zorgen dat we ervaren personeel behouden. Meer eenheden betekent niet automatisch meer personeel. Door krapte in Nederland zullen we overgaan op concepten waarbij schepen een kleinere bemanning krijgen of onbemand opereren.

Nieuwe capaciteiten

Met de komst van het *Combat Support Ship*, innovatieve mijnenbestrijdingsvaartuigen, moderne *Anti Submarine Warfare*-fregatten, een *Maritime Operations Center* en de uitwerking van het *Future Littoral Operating Concept* voor het Korps Mariniers hebben we de eerste stappen naar de marine van de toekomst al gezet. Nieuwe onderzeeboten zullen vervolgens niet achterblijven. De komende jaren krijgt CZSK er tevens nieuwe capaciteiten bij, zoals *Integrated Air & Missile Defence* en Tomahawk-langeafstandsraketten.

Informatiegestuurd optreden

Informatiedominantie verbetert de informatiepositie en verkort de *kill chain* (detectie-identificatie-uitschakeling). Informatiegestuurd en multi-domein optreden (zee, land, lucht, cyber, ruimte) leunt op informatiedominantie, een superieure *situational awareness & understanding*, interoperabiliteit en effectieve *command & control*. De netwerken op schepen, bij vliegende eenheden en het Korps Mariniers zijn al volledig geïntegreerd. Bij informatiegestuurd optreden speelt het *Maritime Operations Center* straks een sleutelrol. *Data-science*, inclusief *Artificial Intelligence*, gaat helpen om grote hoeveelheden data sneller te verwerken.

Space situational awareness

Vanuit het ruimtedomein kunnen we wereldwijd navigeren, communiceren en waarnemen. Permanente observatie maakt een einde aan de onmetelijkheid van oceanen, waardoor dit geen veilige schuilplaats meer is voor bovenwater-eenheden. Dit onderschrijft het belang van onderzeeboten. We vergroten onze *space situational awareness* om te achterhalen wat tegenstanders doen en zien. Radarcapaciteit, zoals de SMART-L, biedt vroegtijdige detectie van ballistische dreigingen tot in de ruimte. Belangrijk is overigens ook dat de marine kan blijven opereren als *space based* systemen uitvallen.

Regelmatig modificaties

Onze gereedstelling, instandhouding en bedrijfsvoering moeten effectiever, om de operationele inzetbaarheid te verhogen. Om gelijke tred te houden met technologische ontwikkelingen zullen eenheden en systemen regelmatig modificaties ondergaan tijdens korte, ingelaste, onderhoudsperiodes. Meer standaardisatie en ‘familievorming’ moeten tijdswinst opleveren. De coördinatie van updates ligt dan bij het *Maritime Operations Center*, terwijl de uitvoering van modificaties binnen de toekomstige *Naval Maintenance Valley* in Den Helder plaatsvindt.

Autonome systemen

De slagkracht van vloot- en marinierseenheden kan ook niet-kinetisch zijn, bijvoorbeeld gericht tegen elektromagnetische en cyberdreiging. Omdat onderschepping van vijandelijke raketten moeilijk is, moeten we tevens investeren in elektromagnetische misleiding. In offensief opzicht verbouwen we de amfibische toolbox tot een *littoral strike*-capaciteit. We gaan ‘gedistribueerd’ optreden, met amfibische transportschepen en schaalbare, genetwerkte marinierseenheden. (Zie ook het artikel op pagina 26 over *Force Design*, red.) Autonome systemen kunnen hierbij van groot nut zijn; denk aan vaar-, vlieg- en voertuigen als platformen voor autonome (wapen)systemen. Die lenen zich bijvoorbeeld uitstekend voor bescherming van vitale infrastructuur op en onder water, verband houdend met *Seabed Warfare*.

Joint & combined

Het toekomstige optreden zal nog meer een *joint, interagency, multinational & public* geheel zijn. Essentieel om daarin te blijven investeren. De KM treedt namelijk altijd *joint & combined* op. Voorbeelden zijn de samenwerking met het Defensie Helikopter Commando, het *Special Operations Command* en het Defensie Cyber Commando. Vanwege instroom van *Deep Precision Strike*-capaciteit voor de F-35, langeafstandsraketten voor de KM en extra MQ-9 Reapers, met maritieme sensoren, ontwikkelen we gezamenlijke operatieconcepten voor de inzet ervan. •

*Scan de QR-code en bekijk de clip over de UKNLAFF op YouTube. Wil je de uitleg van ‘Sail Plan Vooruit!’ bekijken op dit kanaal, scan dan de rechter QR-code.

Vooruit

Vertrekken, terugkeren of toch (nog) blijven?

Drie collega's vertellen
over wat hen drijft

Je hele carrière werken voor dezelfde baas is bijna niet meer van deze tijd. Daarom is het extra opvallend dat zoveel medewerkers het liefste bij de marine blijven. Toch gooien sommigen het roer om en kiezen ervoor om te vertrekken. Maar sommigen komen ook weer terug. Deze 3 collega's vertellen over hun eigen keuze.

Tekst: Eduard van Rooijen

'De marine zit nog steeds in mijn hart'

Op een schip voelde luitenant ter zee 2OC (TD) Michiel Smeding (35) zich als een vis in het water. Het compacte, het teamgevoel, het doel. Een walfunctie, midden in de coronatijd, zette hem toch aan het denken: ga ik in mijn komende functies de energie, groei en uitdagingen vinden die ik zoek in een baan? Hij besloot dat het tijd was voor iets anders.

"In al mijn onwetendheid wilde ik na mijn VWO-examen in 2007 officier der mariniers worden. Dat bleek al (heel) snel niets voor mij, waarna ik mij heb aangemeld voor de technische officiersopleiding. De combinatie van militaire basisvaardigheden en kennis, met een technische bachelor, paste me als een jas. Aansluitend mocht ik zelfs nog een master Werktuigbouwkunde aan de TU Delft doen."

"Mijn eerste varende plaatsing was op Zr.Ms. Rotterdam, waar ik verantwoordelijk was voor alle platform-systemen, de brandbestrijding en het ballasten. Later groeide ik daar door naar de voortstuwings- en energietak. Daarna kwam ik terecht op verschillende patrouilleschepen, ook in de West. Een fantastische tijd, met goede en enthousiaste teams en een dynamische managementrol die me goed lag."

"De eerste walplaatsing was bij de Directie Materiële Instandhouding (DMI), Afdeling Maritieme Systemen (AMS), de engineeringclub van de marine. Als project-engineer was ik met mijn team verantwoordelijk voor het 'technische totaalproduct' binnen het *Anti-Submarine Warfare Frigate (ASWF)*-project. Dat was ook erg leuk, maar wel midden in coronatijd, met veel online-vergaderingen en thuiswerken. Die periode heeft me laten inzien dat energie krijgen van je werk een noodzaak is. Dat heeft mij een duwtje in de rug gegeven om toch de overstap te maken naar een andere baan."

"Inmiddels ben ik technisch-directeur bij een bedrijf dat woningcorporaties helpt te verduurzamen met zonnepanelen. Hier heb ik weer de energie teruggevonden die ik een tijdlang had gemist. Natuurlijk mis ik de marine, de kameraadschap; dat unieke gevoel van saamhorigheid vind je nergens anders. Maar als reservist blijf ik daar gelukkig mee verbonden. De marine zit nog steeds in mijn hart." >>

Foto: John van Helvert

‘Ik miste het avontuur en mijn collega’s’

‘Met sportieve groet’, daarmee ondertekent sergeant-majoor Operationele Dienst Nautische Dienst (ODND) Jet van Gemert (54) al haar berichten. Haar staat van dienst is enorm. Na een overstap naar de Douane in 2005 keerde ze in 2009 terug bij de marine. Ze ging weer varen en naar Aruba. Inmiddels is Van Gemert chef-Bureau Sport op Marinekazerne Erfprins.

“De wereld zien, avonturen beleven, varen; dat is wat ik altijd al wilde. Daarom meldde ik me in 1992 vol overtuiging bij de marine. Na mijn nautische opleiding en de NBCD-school ben ik aan boord van Hr.Ms. Poolster doorgesloopt tot matroos 1 ODND. Later werd ik kwartiermeester en heb ik gevaren op tal van schepen, waaronder Hr.Ms. Zuiderkruis en Zr.Ms. Rotterdam, want mijn voorkeur lag echt bij Groot Bovenwater. Ik ben in die tijd nog op Curaçao geplaatst geweest, waar ik kustwachters heb opgeleid.”

“Mijn avontuurlijke inborst bracht me in 2005 een nieuwe uitdaging: een overstap naar de Douane. Eerst op Schiphol, maar met mijn nautische achtergrond werd dat al snel op het water, voor handhavingstaken langs de hele Nederlandse kust. Na 4 superleuke jaren begon het toch weer te kriebelen. Ik miste de marine, de bijzondere band met mijn collega’s, het avontuur.”

“Daarom kwam ik in 2009 terug. Ik ben weer gaan varen en kreeg een plaatsing op Aruba, waar ik diverse werkzaamheden had voor de bezetting van het kamp (Marinierskazerne Savaneta, red.) en binnen de bedrijfsvoering. Inmiddels ben ik chef-Bureau Sport op Erfprins. Met een jong team geven we sportlessen en fysieke training aan iedereen op de kazerne. Met hetzelfde team hebben we trouwens ook de acteurs begeleid van de nieuwe Nederlandse speelfilm ‘Invasie’. Over avonturen gesproken!”

Foto: John van Helvert

‘Was deze baan niet op mijn pad gekomen, dan was ik gebleven’

‘Het heeft zo moeten zijn’

Het ene moment zat hij weer bij zijn ouders in Den Helder, zijn ontslagbrief lag zelfs al klaar, 3 jaar later is hij geplaatst op Aruba. Het leven neemt soms onverwachte wendingen, weet korporaal Logistieke Dienst Administratie (LDA) Ruben Hogendorp (24) als geen ander.

“Mijn opa werkte voor de marine en mijn vader als burger bij Defensie voor het toenmalige Marinebedrijf. Als klein jochie was ik ook altijd te vinden op de Nationale Vlootdagen. Dus na de HAVO was de keuze voor mij vrij snel duidelijk. Maar na ruim 5 maanden als matroos Operationele Dienst Operaties (ODOPS) wist ik: dit biedt voor mij onvoldoende uitdaging. Ik wilde graag een vakopleiding doen, maar dat was op dat moment niet mogelijk. We voeren met Zr.Ms. Van Speijk bij Noorwegen en ik zat nog net in mijn proefperiode. In overleg met mijn leidinggevende ben ik toen teruggegaan naar Den Helder.”

“Ik had zelfs mijn ontslagbrief al klaarliggen toen later bleek dat ik toch de Eerste Vakopleiding Logistieke Dienst Administratie (EVO LDA) kon doen. Later heb ik ook mijn Voortgezette Vakopleiding tot korporaal afgerond en ben ik op Erfprins geplaatst. Daar had ik het goed naar mijn zin.”

“Totdat ik afgelopen februari las dat er een functie vrijkwam op Aruba. Ik dacht: ik solliciteer gewoon, je weet het nooit. En kijk nu eens: inmiddels werk ik met veel plezier op de financiële administratie bij het Facilitair Coördinatiepunt van Savaneta. Heel leuk en afwisselend werk in een compleet andere wereld. Ik ben echt heel blij dat ik deze kans heb gekregen om van ODOPS over te stappen naar de LDA. Het heeft zo moeten zijn. Gelukkig hebben we die ontslagbrief toen heel snel verscheurd.” •

Foto: Danilo Robles de Medina

‘Ik ben heel blij dat ik deze kans heb gekregen’

Ogen en oren van EUFOR

Mariniers waken over veiligheid op westelijke Balkan

Tijdens urenlange ritten door het heuvelachtige Bosnië en Herzegovina verschijnen veelal piepkleine gehuchten.

Het domein van 11 *Raiding Squadron* gedurende dit eerste deployment reikt van Čapljina tot Banja Luka. In heel Bosnië en Herzegovina zetten de mariniers zich sinds begin oktober voor de duur van een jaar in binnen de multinationale EUFOR-missie Althea.

Tekst: KAP Saminna van den Bulk | Foto's: SM Aaron Zwaal

“Wij zijn de oren en ogen van EUFOR”, vertelt marinier 1 ALG Mike (midden op de bovenste foto), terwijl hij met 2 collega's door de straten van het Bosnische plaatsje Ključ loopt. In opdracht van een multinationaal bataljon voeren de zeesoldaten voetpatrouilles uit, kriskras in het land. “We laten zien dat we er zijn. Waar dat kan knopen we het gesprek aan. Wat is de sfeer in het gebied, wat vinden mensen van EUFOR en onze aanwezigheid?” De eigen opstelling is ontwapenend. Gebruikelijk op missie is OPS-vest aan, *combat belt* om en het lange wapen voor het lichaam. Nu zit er enkel een Glock onder het pak en toont het gezicht geen spreekwoordelijke ‘vuist’, maar een glimlach.

Waardevolle ervaring
“In Afghanistan kwamen we om iets te veranderen, in Bosnië en Herzegovina om iets in stand te houden: *a safe and secure environment*”, vertelt de squadroncommandant van het 11e, majoor der mariniers Sebastiaan. “We treden met compleet andere middelen op dan we gewend zijn, maar het is een waardevolle ervaring.”
De vreedzame aard van de missie beperkt uiteraard de vrijheid van handelen. Korporaal van de mariniers Jordi zwaait op straat naar een toeterende voorbijganger en zegt: “Aan ons slechts de taak om in kaart te brengen wat er gebeurt.” Het is geen optreden in het hoogste

gedeelte van het geweldsspectrum, maar bewegen tussen de bevolking. “Dus een bakkie doen, praatje maken. In geval van problemen, zoals protesten, kan echter wel de *Quick Reaction Force (QRF)* in actie komen.”

Sfeer voorsnog rustig
Protesten zijn er met enige regelmaat. Door de etnische sentimenten lijkt de lont nooit ver van het kruitvat. Daarom letten de mariniers op de kleinste details. Na een wandeling en wat gesprekken in Ključ, voert de patrouille na een rit van een uur naar Bosanski Petrovac. Een minuscuul plaatsje in de heuvels. “Zie je die vlag?”, wijst sergeant-majoor van de mariniers Joost naar een mast.

“De Servische; mogelijk een teken dat mensen hier streven naar onafhankelijkheid.” Hij gebaart naar etnische leuzen op de vangrail en vertelt dat de bevolkingsgroepen soms *roadblocks* inrichten op de grens. “Het zijn tekenen van wat er leeft onder de bevolking. Wij melden die, zodat EUFOR weet welke spanningen er heersen.”
Voorsnog is de sfeer rustig. De ene inwoner wuift de langlopende mariniers weliswaar weg, een ander vraagt wat de heren komen doen en schudt ze vanaf zijn chauffeursstoel amicaal de hand. Een restaurant-eigenaar in het minuscule dorp roept de mannen na. In het Bosnisch, gevolgd door het Engels: “*You're welcome! And come back!*” •

Oplopende spanningen

Eén land met diverse etniciteiten. Daarbij bestaat Bosnië en Herzegovina formeel uit 2 entiteiten. In de Federatie Bosnië en Herzegovina wonen voornamelijk Kroaten en Bosniakken. In de Servische Republiek zijn dit vooral Serviërs. De spanningen tussen de groeperingen lopen al sinds enkele jaren op. De grens tussen de entiteiten vormt een fictieve lijn door het groene glooiende landschap.

“... laten zien dat we er zijn.”
Onder: Voor de eerste patrouilles werd een *Temporary Staging Area* ingericht in Livno.

Meer taken

Buiten de patrouilletaak maken mariniers bij toerbeurt deel uit van de QRF. Deze wordt bijvoorbeeld geactiveerd als er behoefte is aan een *crowd and riot patrol*. Een deel van 11 *Raiding Squadron* is opgeleid voor deze taak. Op verzoek van EUFOR beoordelen de mariniers

mogelijke *Helicopter Landing Sites* en inspecteren ze munitie- en wapendepots door het hele land. Verder bezoeken ze *Liaison and Observation Teams* die tussen de bevolking informatie vergaren. In hun taak worden het 11e ondersteund door een ‘paars’ *National Support Element*.

Prestigeproject in opbouwfase

Een kanon dat dankzij een geautomatiseerd munitie *handling*-systeem sneller laadt en verder en nauwkeuriger schiet, terwijl de bemanning minder hoeft te sjouwen. Dat is de gedachte achter het nieuwe scheepsgeschut van het Luchtverdedigings- en Commandofregat (LCF). Het Italiaanse Leonardo levert het wapen en de Directie Materiële Instandhouding (DMI) bouwt het in. Na veel hakken en zagen is nu de opbouwfase bereikt. Tekst: LTZ zOC (SD) Joost Margés | Foto's: Frank van Beek

‘Een mooie uitdaging voor onze mensen; hiervoor willen ze bij ons werken’

Dit gapende gat biedt straks plaats aan het kanon met geautomatiseerd munitie *handling*-systeem.

> V.l.n.r.: Matthijs Gerssen, Leon Schouten en Farley Meijer. “Sectie is van tekentafel tot plaatsing kanon betrokken.”

Matthijs Gerssen is hoofd Sectie Productie van de Instandhoudingsgroep Fregatten en OPV's van DMI. Voorzien van helm en veiligheidsschoenen beweegt hij zich over het opengewerkte voordek van Zr.Ms. Evertsen, het eerste LCF dat het nieuwe kanon krijgt. Zijn taak: het op peil houden van de kwaliteit van de medewerkers en hun werk. “Om te beginnen moeten we voldoende technici in huis hebben”, stipt hij meteen een gevoelig punt aan, want goede technici zijn schaars. Toch prijst hij zich gelukkig met 80 medewerkers en 30 ingehuurd krachten. De modificatie van een kanon vindt hij typisch een opdracht om ‘in huis’ uit te voeren en niet uit te besteden aan een civiele partner. “Een strategische keuze: dit is een mooie uitdaging voor onze mensen; hiervoor willen ze bij ons werken.”

Spanten onder spanning

“Onze sectie is van de tekentafel tot aan de plaatsing van het kanon aan boord betrokken”, vervolgt Gerssen. Alle specialismen worden aangesproken. “Scheepsbouw, werktuigbouw, elektrotechniek, conservering – het schilderen van binnen en van buiten; wat doen we eigenlijk niet? Binnen DMI beschikken we in feite over veel kleine bedrijfjes die integraal werken en zeer veel kennis en kunde in huis hebben. Puur scheepsbouwtechnisch kijken we bijvoorbeeld naar de benodigde

verstevingen. Zorgen dat de krachten straks goed verdeeld worden, zowel bij het schieten als tijdens het varen.” Wat dat laatste betreft: een scheepsconstructie beweegt in het water – het zogeheten *torderen*. “Bij de Evertsen merkte je tijdens demontagewerkzaamheden dat bepaalde spanten onder grote spanning losschoten; het resultaat van jaren varen”, verklaart Gerssen.

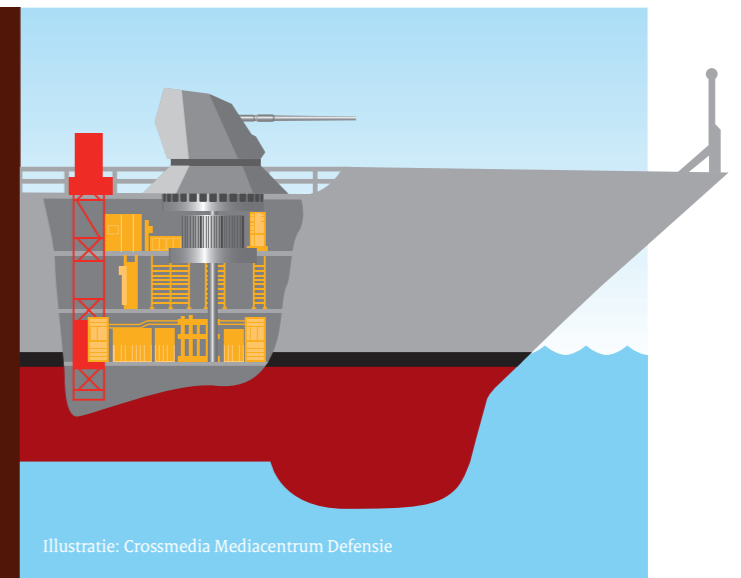
Mooi en spannend

Technicus plaat- en scheepsbouw Leon Schouten kent de uitdagingen van het plaatsen van nieuwe constructiedelen op bestaande dekken, waar zich vervormingen vertonen door het varen. “Maar eigenlijk is dat vooral voor de engineers ingewikkeld; voor ons valt het wel mee, omdat wij meer op hun aangeven zorgen voor de uitvoering. Ons werk bestaat vooral uit het wegslijpen van oude delen en het lassen van fundaties voor de nieuwe

dekken of verstevingen in bijvoorbeeld de trimtank. Ik vind het mooi en spannend dat wij met een relatief jonge ploeg deze prestigeklus mogen doen. De doelstelling is uiteraard dat we volgend jaar een mooi en werkend eindproduct afleveren.” “Daar gaan we vanuit!”, vervolgt systeemtechnicus en meewerkend voorman Farley Meijer vol vertrouwen. Wel geeft hij aan dat het om een ‘complexe modificatie’ gaat. “Omdat de Evertsen als eerste schip een nieuw kanon krijgt, kom je tijdens de werkzaamheden zaken tegen die je niet van te voren zag aankomen, hoe goed je je ook voorbereidt. Inmiddels zitten we weer in de opbouwende fase. Nu zijn we druk met de *gunseat*, waar het kanon straks op staat, en het aanbrengen van de nieuwe dekdelen. Dit vergt veel pas- en meetwerk. Kom ik er zelf niet uit, dan overleg ik met engineering. Wat Leon ook zegt: het is voor ons echt een prestigeproject.”

Omvangrijk en complex

De ‘retrofit’ Oto Breda-kanons op de LCF'en zijn na 50 jaar aan vervanging toe. De Italiaanse Leverancier Leonardo SPA leverde het huidige geschut en nu ook de nieuwe kanons. Door toepassing van moderne technieken is de scheepsartillerie nauwkeuriger geworden. De Vulcano-munitie combineert een groot bereik met een hoge precisie. Nieuwe opslag- en transportsystemen verbeteren de arbeidsomstandigheden aan boord en verhogen de snelheid waarmee een kanon geladen kan worden. Het Project 127 millimeter-kanon is omvangrijk, complex en gaat 3 dekken diep. Vooral de inbouw van het munitie-transportstelsel vraagt op het onderste dek om een forse aanpassing van de draagconstructie. Na de plaatsing van het kanon volgt de integratie met alle systemen aan boord. Het duurt naar verwachting nog tot eind 2024 voordat het kanon op Zr.Ms. Evertsen in bedrijf is.

Illustratie: Crossmedia Mediacentrum Defensie

Lerend op nieuw platform

Nog héél even geduld:
de Den Helder is in aantocht

De bouw van het nieuwe *Combat Support Ship* (CSS) bevindt zich in de meest complexe fase, weet commandant kapitein-luitenant ter zee Stefjan Veenstra. Maar als hij binnenkort met zijn bemanning op het splinternieuwe schip stapt, heeft de marine een grote stap vooruit gezet qua voortzettingsvermogen en maritieme slagkracht.

Tekst: LTZ 20C (sd) Djenna Perreijn

De leden van de aanloopbemanning werken zich gezamenlijk op, richting de ingebruikname van het nieuwe schip. Tijdens de scholenperiode, waarin bijvoorbeeld de basisvaardigheden van calamiteitenbestrijding worden beoefend, raken ze steeds beter op elkaar ingespeeld. Ook de zogenoemde fabrieksopleidingen, om de scheepssystemen goed te leren kennen, zijn in volle gang. Een aantal collega's van de Technische Dienst (TD) en Operationele Dienst Nautische Dienst (ODND) werkt nu op en af bij de Galati-werf van Damen Shipyards aan de Donau in Roemenië. Ze ondersteunen bij het in werking stellen van systemen om ermee te kunnen trainen. "Al die systemen

De Galati-werf aan de Donau. (Foto: COMMIT)

en machines op elkaar laten aansluiten is het meest complex", vertelt Veenstra. Wekelijks krijgen hij en andere betrokkenen in Den Helder te horen wat de voortgang is van de afbouw. "Er lopen veel werkzaamheden door elkaar. Hutten afbouwen, de laatste kabels trekken, wanden plaatsen; alles moet nu samenkomen."

Alles uit het plastic

Het is niet voor het eerst dat Veenstra een nieuw schip ophaalt. "Door mijn ervaring met de komst van het *Joint Support Ship* Zr.Ms. Karel Doorman, destijds, weet ik wat er ongeveer staat te gebeuren. Ik vind het een mooie uitdaging om straks met mijn bemanning alles uit het plastic te trekken en het schip naar zee te brengen." Tijdens de eerste vaartocht test de bemanning alle systemen. "De voortstuwing, platformsystemen, het hotelbedrijf; alles moet aan onze eisen voldoen. Het is best spannend om voor 't eerst alles te toetsen; dingen gaan niet altijd in één keer goed. Er komt dus een lijst met zaken voor verbetering. Het voordeel van een nieuw schip is dat die punten direct worden opgepakt door de partijen met wie we samenwerken."

Vertrouwen op sensoren

Het platform wordt 180 meter lang met een relatief kleine bemanning: 76 personen. "Daar passen we onze bedrijfsvoering op aan. Die moet heel efficiënt zijn. Denk alleen al aan schoonschip-maken, calamiteitenbestrijding en het reguliere onderhoud. Bij bijvoorbeeld een brand heb ik geen 100 man klaarstaan." Daarom werkt de Den Helder zodanig geautomatiseerd dat het afkan met minder opvarenden. "Zo is het schip uitgerust met meer sensoren, waarop we moeten vertrouwen om 'sensor-gestuurd' op calamiteiten af te gaan." Daarnaast zorgt een watermiststelsel voor een mistdamp die een beginnende brand onderdrukt. "Dat geeft het team meer tijd om met materieel uit te rukken."

Alternatief bemannen

Om aan de genoemde 76 collega's te komen, is de pilot 'Alternatief bemannen CSS Den Helder' in het leven geroepen. De wens om 50 procent van de bemanning direct uit de burgermaatschappij te halen, ging echter niet in vervulling. Van de 166 sollicitanten zijn er 9 daadwerkelijk marine-collega geworden. Anderen voldeden niet aan

Wel wapensystemen

De term *combat support* kwam in de Defensienota van 2018 voor 't eerst voorbij, omdat die voor de hele krijgsmacht moet worden versterkt. Voor de marine betekent dat: meer capaciteit om te bevoorraden op zee. Het CSS 'Den Helder' kan straks, net als Zr.Ms. Karel Doorman nu al, andere marineschepen voorzien van brandstof, munitie en andere voorraden. Ten tijde van de laatste Defensienota was de wereld sterk veranderd en is

besloten het schip uit te rusten met wapensystemen. Het schip krijgt een Sovraponte 76 millimeter-kanon en een *Rolling Airframe Missile* (RAM)-systeem dat *missiles* afvuurt. "Die voeg je niet zomaar als legoblokjes toe, dus we moeten geduld hebben tot het eerste grote onderhoud. Hiermee kunnen we onszelf straks verdedigen, hoewel we in een hoger geweldsspectrum vooral afhankelijk blijven van fregatten die onze eerste schil van beveiliging vormen."

Toekomstbeeld in de Helderse marinehaven. (Artist impression: COMMIT)

'Met klein team des te crucialer dat vacatures gevuld zijn'

gestelde competenties, werden fysiek afgekeurd of haakten zelf af. "Het is een uitstekende pilot die laat zien dat werven op deze manier wel kan. Met de juiste competenties en maatwerk in opleidingen, zoals een verkorte Elementaire Maritieme Militaire Vorming, functioneren die 9 nu prima in de marinewereld. Ze passen goed in de groep. Daarbij is de startpositie voor iedereen gelijk; we zijn allemaal lerend op een nieuw platform." De pilot wordt binnenkort geëvalueerd. "Het is een goed begin, maar er zijn nog wat stappen te zetten om 'alternatief bemannen' binnen CZSK tot een groter succes te maken."

Vulling cruciaal

Zo blijft de bemanningslijst vullen voor het CSS een heikel punt. "Met een klein team is het des te crucialer dat alle vacatures gevuld zijn. Met 76 mensen kunnen we de basistaken uitvoeren, maar bij 3 minder mis ik al sleutelfunctionarissen." Bij operaties binnen een hoger geweldsspectrum moet Veenstra de commandocentrale sowieso opplussen. Met 156 bedjes aan boord, kan het CSS zulke 'aanklikmodules' overigens moeiteloos faciliteren. •

'... mooi om met mijn bemanning alles uit het plastic te trekken en schip naar zee te brengen.'

INTERNATIONAAL OPTREDEN

Kat en muis in het Skaggerak

Onderzeebootbestrijding is topsport; als team moet je trainen om op niveau te komen en te blijven. Het is ook goed luisteren geblazen.

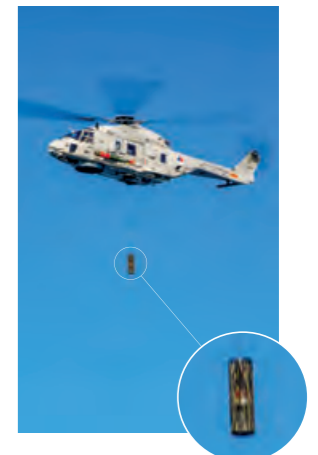
Tekst: KAP Arjen de Boer | Foto's: SM Cristian Schrik

Tijdens *Autumn Archer* bestond het vlootverband uit 2 Nederlandse fregatten en 1 Belgische oorlogsbodem.

De boordvliegploeg moet secuur te werk gaan om een oefentorpedo veilig onder de NH90 te hangen.

De NH90-boordhelikopter, voorzien van *dipping sonar*, spoort onderzeeboten het liefst zo ver mogelijk van de te beschermen eenheden op.

Het was wennen. Niet eerder had matroos 1 ODOPS Sven een torpedo onder een NH90-maritieme gevechtshelikopter gehangen. Zoiets moet secuur en veilig gebeuren, al zat er nu geen echte *warhead* op. Maar ook bij een oefentorpedo moet de boordvliegploeg op het Luchtverdedigings- en Commandofregat (LCF) Zr.Ms. De Zeven Provinciën opletten. “De brandstof kan gevaarlijk zijn, dus de montage moet goed zijn”, legt Sven uit. “Ophangen deden we met 4 man. Een vijfde deed een laatste check.”

Eigenlijk was het voor iedereen weer wennen tijdens de operationele najaarsreis *Autumn Archer*. Afgelopen herfst beoefenden De Zeven Provinciën, Zr.Ms. Van Amstel en het Belgische M-fregat BNS Louise-Marie de kunst

Anti Submarine Warfare is een van de speerpunten van CZSK

van *Anti Submarine Warfare* (ASW) in het Skaggerak. ASW is een van de speerpunten van CZSK en wordt regelmatig geoefend. Maar daadwerkelijk torpedo's lanceren was al een tijd geleden.

Verder 'kijken' in het duister

In de commandocentrale van De Zeven Provinciën zaten luitenant ter zee 2OC Jeroen, commandocentrale-officier (CCO) en zijn assistent (ACCO) sergeant-majoor ODOPS Jean-Paul in de frontlinie. Zij stuurden de jacht op het oefendoelwit aan. Dit keer niet een onderzeeboot van de Walrusklasse, maar de zogenoemde SEMA. Een oefendoel van Franse makelij, qua grootte vergelijkbaar met een torpedo, dat echter een signatuur afgeeft dat door een sonar als een onderzeeboot wordt opgepikt. “Een echte onderzeeboot opsporen is moeilijk”, zegt Jeroen. “De zee is een grote bak water.” “De vijand kan het terrein gebruiken”, vult Jean-Paul aan, “bijvoorbeeld door onder een waterlaag te varen, zodat onze *Hull Mounted Sonar* het moeilijk heeft.”

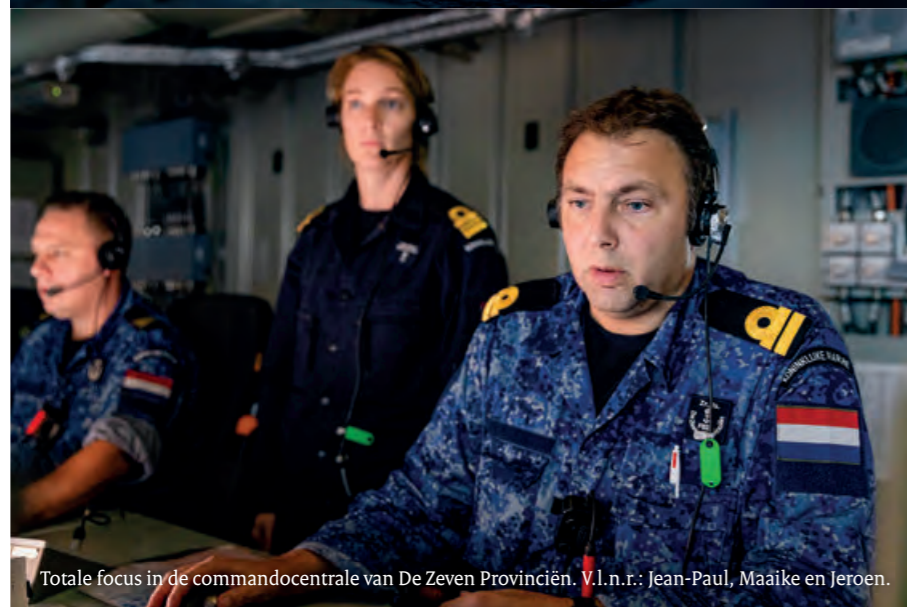
Maar daar kwamen de *Helicopter Long Range Active Sonar* (HELRAS) van de NH90 en de sleepbare *Low Frequency Active Passive Sonars* (LFAPS) van de Van Amstel goed van pas. Deze sonars kunnen diep in

het water worden gelaten, waardoor Jeroen en Jean-Paul veel verder kunnen ‘kijken’ in die duistere plas. “Het liefst houden we de onderzeeboot ver van de te beschermen eenheid vandaan”, aldus Jeroen. “We noemen dit *stand-off ASW*. Hoe groter de afstand, hoe veiliger.”

Eigen patrouillevliegtuigen

Op sonargebied is ‘luisteren’ een beter begrip dan ‘kijken’, weet luitenant ter zee 1 Maaïke, ASW-expert van het *Maritime Warfare Centre*. Met een actieve ping kan de NH90 een onderzeeboot detecteren. De HELRAS-sonar zendt een signaal uit en de ping wordt weerkaatst wanneer het een object raakt. “De LFAPS is een actieve én passieve sonar waarmee we luisteren naar weerkaatsing van de uitgezonden ping en andere onderwatergeluiden. Voor een totaalplaatje hebben we dus meerdere eenheden met diverse sonar-capaciteiten nodig”, zegt Maaïke.

Nederland zou, net als vroeger, eigen maritieme patrouillevliegtuigen moeten hebben om grote stukken zee af te kunnen zoeken, stellen de CCO en ACCO. Die zijn ooit wegbezuinigd. Jeroen: “Daarom werken we nu samen met vliegtuigen van bondgenoten; dat gaat ook goed.” >>

‘Diverse sonar-capaciteiten nodig voor totaalplaatje’

Lessen voor de toekomst

Het belang van het op peil houden van ASW-skills is niet los te zien van de toegenomen onveiligheid in de wereld. Potentiële tegenstanders, zoals Rusland, beschikken daarbij over moderne onderzeeboten. Vandaar dat de *Torpedo Firing Exercise* een belangrijk element

van *Autumn Archer* was. Hierbij schoten de schepen met oefentorpedo's op het SEMA-oefendoel. Doet alles wat het moet doen, wat kunnen we leren? Dat waren de hoofdvragen, volgens Maaïke. “We hebben onze oefendoelen gehaald”, aldus de marineofficier. “Alle eenheden hebben ervaren hoe het is om onze middelen adequaat in te zetten.” Daarnaast worden data uit de oefentorpedo's en de SEMA geanalyseerd om lessen te leren voor de toekomst.

Trainen, trainen, trainen

Tijdens de actie heerste in de commandocentrale van het LCF totale focus, blikken Jeroen en Jean-Paul terug. Na detectie van een doelwit moesten collega's het object identificeren.

Nieuwe fregatten

Dat onderzeebootbestrijding serieus wordt genomen, blijkt uit de aanschaf van het nieuwe ASW-fregat (ASWF). Nederland koopt er 2, net als België. Damen bouwt de schepen, Thales Nederland het geïntegreerde radar- en vuurleidingssysteem. Het eerste fregat voor de Koninklijke Marine moet in 2029 inzetbaar zijn. Hoofdtak van het ASWF is opsporing en bestrijding van onderzeeboten op afstand. Zowel het fregat als de NH90-boordhelikopter kunnen een torpedo lanceren om een onderzeeboot uit te schakelen. Het gaat om de Mk54-torpedo, die over enkele jaren beschikbaar is.

De schepen worden verder uitgerust met de modernste bewapening en sensoren. Zoals de *Under Water Warfare Suite*. Hiermee krijgt de bemanning tijdig inzicht in de onderzeebootdreiging. Verder komen er *Naval Strike Missiles* aan boord, tegen oppervlaktedoelen, en *Evolved Sea Sparrow Missiles - Block 2* voor luchtverdediging. Aan boord van het ASWF is plek voor een 117-koppige bemanning. Daarnaast is er ruimte voor 35 personen die meevaren voor specifieke missies. De 2 Nederlandse fregatten worden vernoemd naar vrouwen die een grote betekenis hebben gehad voor de Nederlandse vrijheid.

Als het een vijand bleek, moest er een aanvalsplan komen waar de commandant akkoord op moest geven. Het is noodzakelijk die ingewikkelde cyclus goed in de vingers te hebben, stelt Jeroen. “Daarom was het fijn om ASW te oefenen. Zoiets moet vaker gebeuren, om er goed in te blijven.” Het is net topsport; trainen, trainen, trainen om op niveau te blijven. “We kunnen hiermee verder”, besluit de CCO. “Nu is het zaak onze kennis en ervaring uit te breiden en toekomstbestendig te houden.” ●

TOEKOMSTVISIE

‘Grote effecten met kleine club’

De ‘tijd van toen’, met omvangrijke kustbestormingen, is echt voorbij. Het Korps Mariniers blijft uiteraard de amfibische eenheid bij uitstek, maar het optreden wordt chirurgischer. Kleine, genetwerkte, specialistische eenheden die *find & strike* operaties uitvoeren; dat is straks de norm. Op afroep beschikbare vuursteun zorgt vervolgens dat de eenheden alsnog een grote klap kunnen uitdelen. Het plan achter dit alles: *Force Design*.

Tekst(bewerking): LTZ 2OC (SD) Joost Margés
Foto's: Mediacentrum Defensie

Force Design maakt Korps Mariniers future proof

Commandant van het Korps Mariniers
BRIGGENMARN Ivo Moerman.

De geopolitieke situatie in Europa is sterk veranderd en instabiel. Het onzekere veiligheidsklimaat dwingt ook het Korps Mariniers tot zelfreflectie over de eigen rol binnen de Koninklijke Marine en de NAVO. De inzichten daarvan zijn vervat in het *Force Design*-concept. “We vroegen ons af: hoe ziet het toekomstige conflict er uit en wat betekent dat voor onze operationele manier van optreden”, vat brigadegeneraal der mariniers Ivo Moerman het samen. De Commandant van het Korps Mariniers (CKM) schat de kans op een groot-schalig gewapend conflict namelijk veel hoger in dan in de jaren van met name crisisbeheersingsoperaties en humanitaire hulpverlening. “Dus moeten we een organisatie bouwen die we in geval van oorlog kunnen inzetten.” >>

TOEKOMSTVISIE

Ondersteuning cruciaal

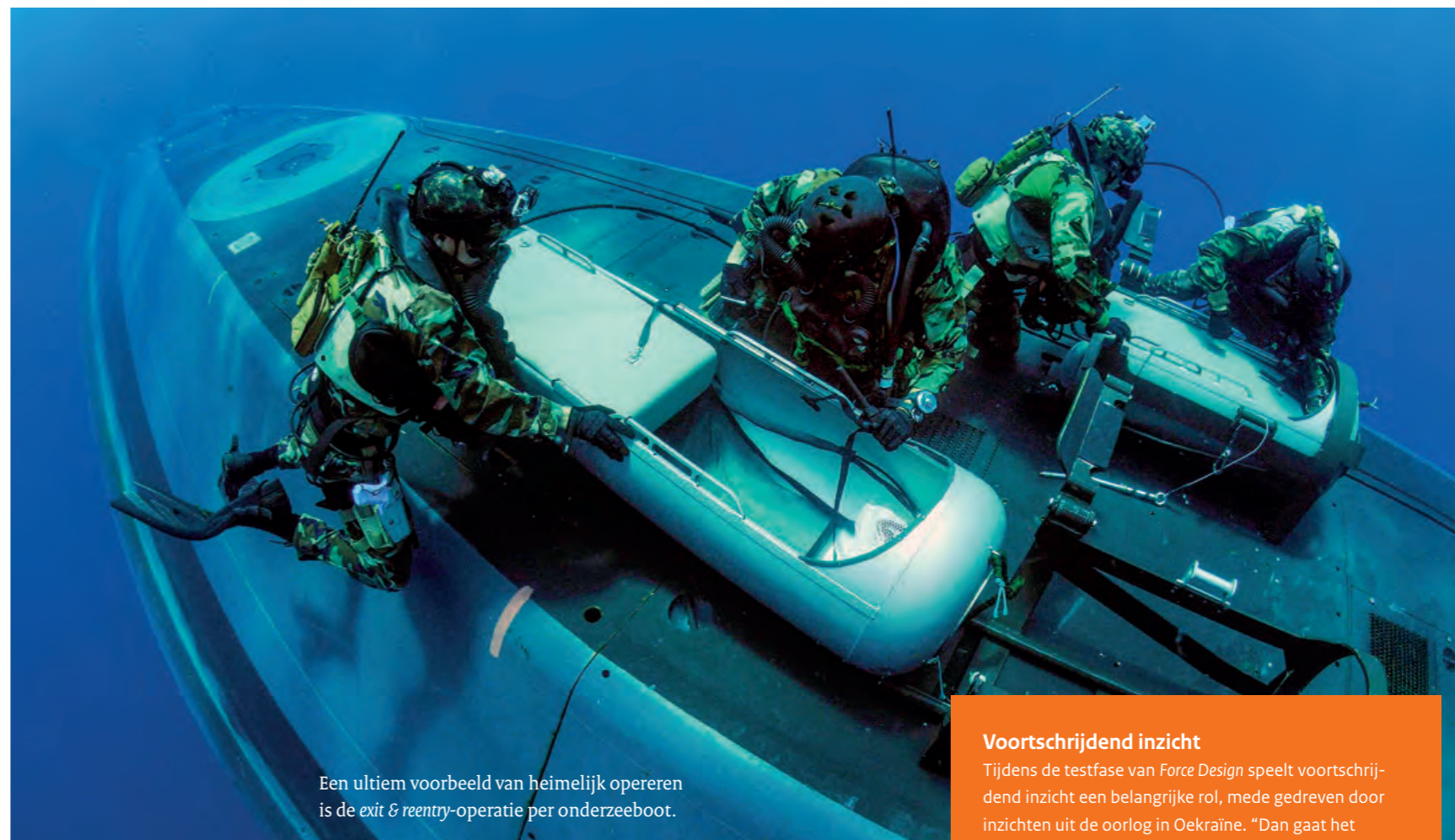
Force Design focust vooral op heimelijke infiltratie in vijandelijk gebied, vanuit zee. Het gaat dan om kleine, autonome teams, met daarin zogenoemde *scalable warriors* die militaire basisvaardigheden combineren met moderne technologische toepassingen. De eenheden kunnen sabotage plegen en strategische informatie vergaren en zodoende de opvolgende, grotere gevechtseenheden een tactische voorsprong geven. De teams gaan straks bij voorkeur verspreid, maar wel onderling ‘genetwerkt’ aan land. Een licht pakket aan uitrusting en bewapening is ideaal voor snelle verplaatsingen. “Toch wil je uiteindelijk alsnog een grote klap uitdelen”, tekent generaal Moerman hierbij aan. “Dat kan slechts beperkt met de eigen organieke wapens. Vandaar dat ondersteuning vanaf zee en vanuit de lucht met *naval gunfire*, langeafstandsraketten en *close air support* cruciaal zijn.”

Mobiliteit en veelzijdigheid

Als het *Force Design*-concept straks is ingevoerd, kan het Korps Mariniers nog meer van toegevoegde waarde zijn binnen de Nederlandse krijgsmacht en als module binnen de NAVO, al dan niet gecombineerd met Britse *Royal Marines*. Generaal Moerman ziet ‘strategische mobiliteit’ als grote kracht van het Korps. Dit heeft alles te maken met de manier waarop *Landing Platform Docks* (LPD’s) van de KM de mariniers tot dichtbij het operatiegebied kunnen brengen, in afwachting van daadwerkelijke inzet. Uiteraard *Qua Patet Orbis*: ‘zo wijf de wereld strekt’. Daarnaast benoemt CKM ‘strategische veelzijdigheid’ als kwaliteit, doelend op de verschillende rollen die de zeesoldaat afwisselend vervult. Die variëren van politiemann en hulpverlener tot diplomaat en krijger. “Het is onze kracht dat we ons makkelijk aanpassen”, besluit de Korpscommandant. “We kijken altijd naar de mogelijkheden en maken iets werkbaar.” •

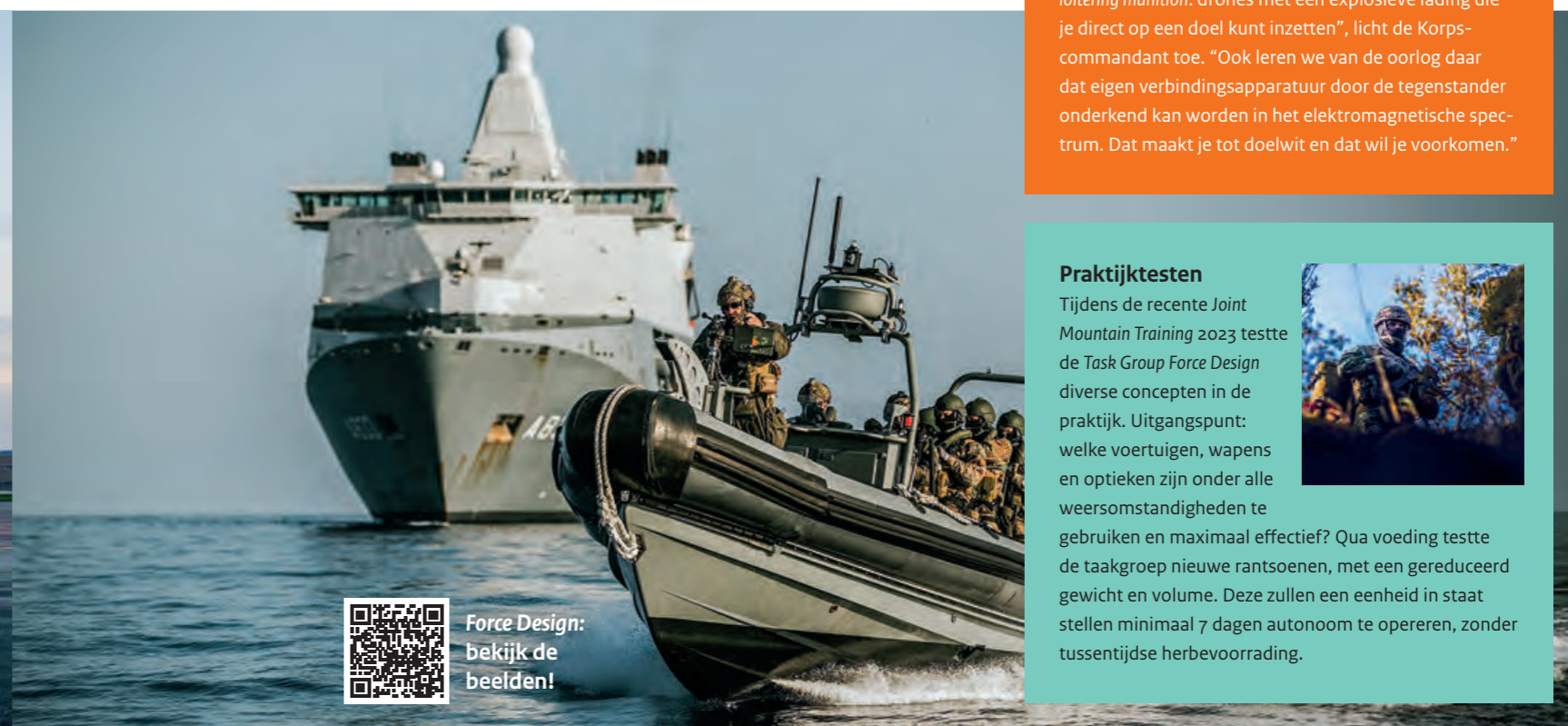
‘De marinier is ‘strategisch veelzijdig’; van politiemann en hulpverlener tot diplomaat en krijger’

Een ultiem voorbeeld van heimelijk opereren is de *exit & reentry*-operatie per onderzeeboot.

Voortschrijdend inzicht

Tijdens de testfase van *Force Design* speelt voortschrijdend inzicht een belangrijke rol, mede gedreven door inzichten uit de oorlog in Oekraïne. “Dan gaat het bijvoorbeeld om technologische ontwikkelingen op het gebied van onbemande systemen en zogenoemde *loitering munition*: drones met een explosieve lading die je direct op een doel kunt inzetten”, licht de Korpscommandant toe. “Ook leren we van de oorlog daar dat eigen verbindingssysteem door de tegenstander onderkend kan worden in het elektromagnetische spectrum. Dat maakt je tot doelwit en dat wil je voorkomen.”

Force Design:
bekijk de
beelden!

Praktijktesten

Tijdens de recente *Joint Mountain Training 2023* testte de *Task Group Force Design* diverse concepten in de praktijk. Uitgangspunt: welke voertuigen, wapens en optieken zijn onder alle weersomstandigheden te gebruiken en maximaal effectief? Qua voeding testte de taakgroep nieuwe rantsoenen, met een gereduceerd gewicht en volume. Deze zullen een eenheid in staat stellen minimaal 7 dagen autonoom te opereren, zonder tussentijdse herbevoorrading.

Per LPD tot dichtbij het operatiegebied, per heli of landingsvaartuig naar de wal.

‘Zou graag zien of kleine stapjes grotere stappen zijn geworden’

Een uitzending of missie gebeurt meestal met je schip of mariniers-eenheid. Toch stuurt Nederland jaarlijks ook enkele honderden militairen op individuele uitzending. Je mist misschien het groepsgevoel van de eigen eenheid, maar krijgt er vaak een bijzondere belevenis voor terug.

Tekst: Eduard van Rooijen
Foto's: Mediacentrum Defensie

‘Dankbaar voor deze kans’

KLTZ Ellen Braham (Jeruzalem)

Dat de situatie in Israël en de Palestijnse gebieden uiterst complex is, mocht geen verrassing heten voor kapitein-luitenant ter zee Ellen Braham. Het was juist een van de redenen dat ze graag naar het Midden-Oosten wilde worden uitgezonden. De huidige explosie van geweld was bij aankomst nog ver weg.

“Ik was altijd al gefascineerd door deze omgeving”, aldus Ellen vanuit haar appartement in het hart van Jeruzalem. “De ingewikkelde politiek, de stad, de cultuur, de geschiedenis.” Vanaf haar balkon ziet ze aan de ene kant het beroemde King David Hotel, aan de andere kant kijkt ze uit op de Jaffapoort, een van de 7 belangrijkste open poorten van de oude stad.

Braham is geplaatst op het Amerikaanse consulaat in Jeruzalem, binnen het hoofdkwartier van de *United States*

‘Veel geduld, spanning en cultureel bewustzijn’

LTZ 1 (LD) Perveen Kalpoe (Erbil)

Het adviseren van het *Ministry of Peshmerga Affairs* – in het bijzonder de *Kurdish Security Forces (KSF)* – op het gebied van operationele logistiek en gereedheid, ten einde IS te verslaan in Irak. Dat was in

het Iraaks-Koerdische Erbil ruim 6 maanden lang de voornaamste opdracht van luitenant ter zee 1 (LD) Perveen Kalpoe, die onlangs terugkeerde.

Onder de vlag van de VS-geleide *Combined Joint Task Force – Operation Inherent Resolve* was Kalpoe adviseur bij de *Military Assistance Group* in Erbil. Hij reisde met tolk en een gewapende escorte of per helikopter heel Irak door, om te overleggen met generaals, politici, de *Regional Guard Brigades* en

Security Coordinator (USSC). Deze organisatie heeft tot doel de geweldsspiraal in het land te doorbreken. Momenteel bepaald geen eenvoudige opgave. “Voor de USSC en de coalitiepartners maak ik onder andere een dagelijks overzicht van de politieke en lokale veiligheidssituatie”, vervolgt de overste. “Op basis van open bronnen beschrijf ik de actuele ontwikkelingen.”

Toen dat nog kon, deed ze ook zelf indrukken op, bijvoorbeeld tijdens veldbezoeken met lokale NGO's aan

special forces in het veld. Dit om erop toe te zien dat afspraken werden nageleefd.

De gesprekken waren geen eenvoudige klus, in een regio waar alles is gepolitiseerd. “De Koerdische Democratische Partij en Patriottische Unie van Koerdistan moeten samen IS verslaan, maar staan vaak lijnrecht tegenover elkaar. De overlegcultuur is compleet anders dan in het Westen. Dat vraagt om veel geduld, inlevingsvermogen, tact en politiek-cultureel bewustzijn. Ik wil overigens benadrukken dat de Koerdi-

nederzettingen op de West Bank. “Ik hoop dat mijn *daily sitrep* iedereen een beter beeld biedt van de situatie, zowel binnen de USSC zelf, als bij de *Israel Defense Forces* en de *Palestinian National Security Forces*.”

De samenwerking binnen USSC verloopt goed, volgens Braham. Wel was het even wennen aan de typisch Amerikaanse cultuur binnen deze missie. “Gaan staan voor de generaal, ‘yes sir, yes ma’am’; je begrijpt wel wat ik bedoel.” De marinevrouw is in principe

sche partners veel respect hebben voor ons als Westerse militairen.”

Het team van internationale adviseurs waar Kalpoe deel van uitmaakte – JOCAT-N – stond onder leiding van de Nederlandse landmacht-kolonel Hans van Dalen. “Hij was de drijvende kracht achter de successen van JOCAT-N en een sparringpartner. Met wie ga je praten? Wat zijn de gevoeligheden? Hoe liggen de verhoudingen? Mede dankzij zijn input kon ik kleine en grotere successen boeken.”

uitgezonden voor 1 jaar – langer dan de gebruikelijke 6 maanden. Nederland op zich mist ze vooralsnog niet. “Maar mijn zoon natuurlijk wel.”

Wat ze hierna gaat doen? Daar is ze nog niet mee bezig. “Na 35 jaar werken bij Defensie – onder meer binnen het programma Doorontwikkeling Krijgsmacht (DOKM) en het Defensie Ondersteuningscommando – ben ik nu vooral dankbaar dat ik deze kans heb gekregen. Er zijn niet veel plekken op de wereld waar zoveel gebeurt.”

De officier is trots op wat hij heeft kunnen bereiken in Koerdistan: meer efficiency binnen de militaire logistiek en meer inzicht in werken met *supply chain management*. Daarnaast nam de personele en materiële gereedheid van de KSF toe. “Kleine, maar belangrijke stappen, binnen een veeleisende multinationale omgeving, waarin je snel moet kunnen schakelen, beleidstukken analyseren en adviezen opstellen. Ik zou later graag nog eens teruggaan om te zien of die kleine stapjes grotere stappen zijn geworden.” ●

CDS GEN Onno Eichelsheim op bezoek bij Nederlandse collega's in Israël. Tweede van rechts: KLTZ Ellen Braham.

LTZ 1 (LD) Perveen Kalpoe (op de voorgrond): “Koerdische partners hebben veel respect voor ons als Westerse militairen.”

‘Onrust ook hier niet ondenkbaar’

C-ZMCARIB en directeur KWCARIB CDR Walter Hansen. (Foto: SGTBDVA Sjoerd Hilckmann)

Het Koninkrijk der Nederlanden is meer dan het landje aan de Noordzee. Zo’n 8.000 kilometer verderop loopt langs diverse eilanden onze langste landsgrens. Naast het bewaken van het grondgebied is de marine, samen met de Kustwacht Caribisch gebied, ook actief met *counterdrugs*-operaties. “Aan ons om uit te stralen dat we hier niet voor het grijpen liggen.” Tekst: Michael Simon | Foto’s: Koninklijke Marine

Het Caribisch gebied moet nóg meer een trainingshub worden voor de krijgsmacht. (Foto: SM Aaron Zwaal)

De krijgsmacht in het Caribisch gebied heeft 3 hoofdtaken. Ten eerste de verdediging van het Caribisch deel van het koninkrijk. Ten tweede zorgen voor stabiliteit in de regio en deze handhaven. En tot slot het ondersteunen van lokale instanties, als veiligheidspartner of door hulp te bieden bij natuurrampen. De Commandant Zeemacht in het Caribisch gebied (C-ZMCARIB) en tevens directeur Kustwacht Caribisch gebied (KWCARIB) commandeur Walter Hansen erkent het belang van die 3 grondwettelijke hoofdtaken en geeft aan dat je daartussen niet kunt kiezen. “Je kunt hooguit accenten verschuiven. Het accent verschuift (net als in Europa) steeds meer naar de eerste, de verdediging van het eigen grondgebied.”

Onrust onder het oppervlak

De daadwerkelijke onrust is dan wel in Oost-Europa en het Midden-Oosten, maar de aanloop naar die conflicten heeft laten zien dat je ‘het onverwachte moet verwachten’, vindt Hansen. “Niemand had de invasie in Oekraïne of die aanval in Israël ver van tevoren zien aankomen. Het is een soort Westerse naïviteit om te denken dat het jou niet zal gebeuren. Door wat er in het oosten is gebeurd, zijn in het westen de ogen geopend.”

Defensie is in de Carib verantwoordelijk voor de langste grens binnen het Koninkrijk der Nederlanden. “Daarbij hebben wij ook nog eens de meest instabiele buur”, zegt Hansen doelend op Venezuela. “De ogen van de wereld zijn momenteel gericht op het oosten, maar partijen waar spanningen mee zijn, spelen in meerdere of mindere mate ook een rol binnen Venezuela. Dus is het aan ons om uit te stralen dat wij hier niet voor het grijpen liggen; dat we voorbereid zijn om onszelf te verdedigen.”

Veel militaire activiteit moet deze uitstraling versterken. Zoals door het houden en faciliteren van (internationale) trainingen en oefeningen. “We hebben de genie op het eiland gehad en de Defensie Duikgroep traint hier.” Daarnaast houdt het Nederlandse *Marine Squadron Carib* op Aruba jaarlijks een grote oefening met Amerikaanse collega’s. “Laten zien dat je er bent en ‘de eigen broek op kunt houden’ en tegelijkertijd de mogelijkheden bieden om te trainen; ik zie het als een win-winsituatie”, stelt Hansen.

Contact met Colombia

Dan de tweede taak: zorgen voor stabiliteit in de regio. Dat vraagt met name om *counterdrugs*-operaties. Daarvoor is het Bureau

Operationele Inlichtingen medeverantwoordelijk. Luitenant ter zee 1 (SD) Thijs Sonneveld staat aan het hoofd van dit 9 mansterke bureau. “Wij zijn verantwoordelijk voor informatie-inwinning en -verwerking in het gehele centrale Caribische Gebied, in samenwerking met onze internationale partners Frankrijk, de VS en Panama. De info delen we vervolgens met onze operationele eenheden in het gebied.”

Omdat het onmogelijk is dit alleen te doen, is het bureau continu aan het kijken hoe het zijn informatiepositie kan versterken. Dat gebeurt onder meer door intensieve informatie-uitwisseling met partnerlanden als de VS, vertelt Sonneveld. >>

‘Zij hebben meer info, wij aanvullende capaciteit’

N2 en kustwacht: informeren, opsporen en aanhouden

Sonneveld: "We hebben binnen het Marine Hoofdkwartier Kustwacht Centrum (MHKC) op Curaçao de afdeling N2 die inlichtingen vergaard, verrijkt en verspreid. Dat doet KWCA-RIB zelf ook, maar dan vooral als opsporings- en handhavinginstantie met een eigen inlichtingenafdeling. De kustwacht richt zich op de territoriale wateren en net daarbuiten, met als doel smokkelaars achter de tralies te krijgen. De marine verzamelt en verrijkt informatie en opereert verder uit de kust op de Caribische Zee om drugs te vangen."

Boven: CDR Walter Hansen bij een duiktraining van de Defensie Duikgroep. (Foto: SM Aaron Zwaal)

Links: "... beter inschatten waar we stationsschip moeten plaatsen."

'Nederlandse directheid staat haaks op de Latijnse hiërarchische beleefdheid'

"Binnen de *Joint Inter Agency Task Force South* (JIATF-S) delen zij hun informatie met ons. Maar dat vinden we niet genoeg; wij willen meer en kunnen meer. Daarom zochten we ook samenwerking in de regio en kwamen we in contact met de Colombianen."

Eerder detecteren

De eerste aanzet hiervoor was rond 2021. "Ik ben destijds met een collega naar Colombia gegaan om een manier te vinden waarop we de informatie-uitwisseling tussen onze marine en kustwacht en Colombia konden verbeteren. De drugs gaan vanuit Colombia de zee op en wij wilden beter in kaart krijgen wanneer die bootjes vertrokken, om ze eerder te kunnen detecteren. Als de Colombianen ons van die informatie

konden voorzien, zouden wij beter kunnen inschatten waar we ons stationsschip zouden moeten positioneren. Zij hebben meer info, wij aanvullende capaciteit."

De samenwerking verloopt naar wens en gaat verder dan alleen maar informatie uitwisselen. Zo is een Colombiaanse marineofficier bij de Kustwacht Caribisch gebied geplaatst. "Deze dient als aanspreekpunt voor ons, waar het gaat om informatie-uitwisseling", zegt Sonneveld. "Iemand van ons gaat juist die kant op en zo kunnen we alle informatie stroomlijnen. Het zorgt voor een intensieve samenwerking die er toe kan leiden dat een Nederlands schip achter drugsboten aan gaat, ondersteund door een Colombiaanse helikopter."

Juridisch goed geregeld

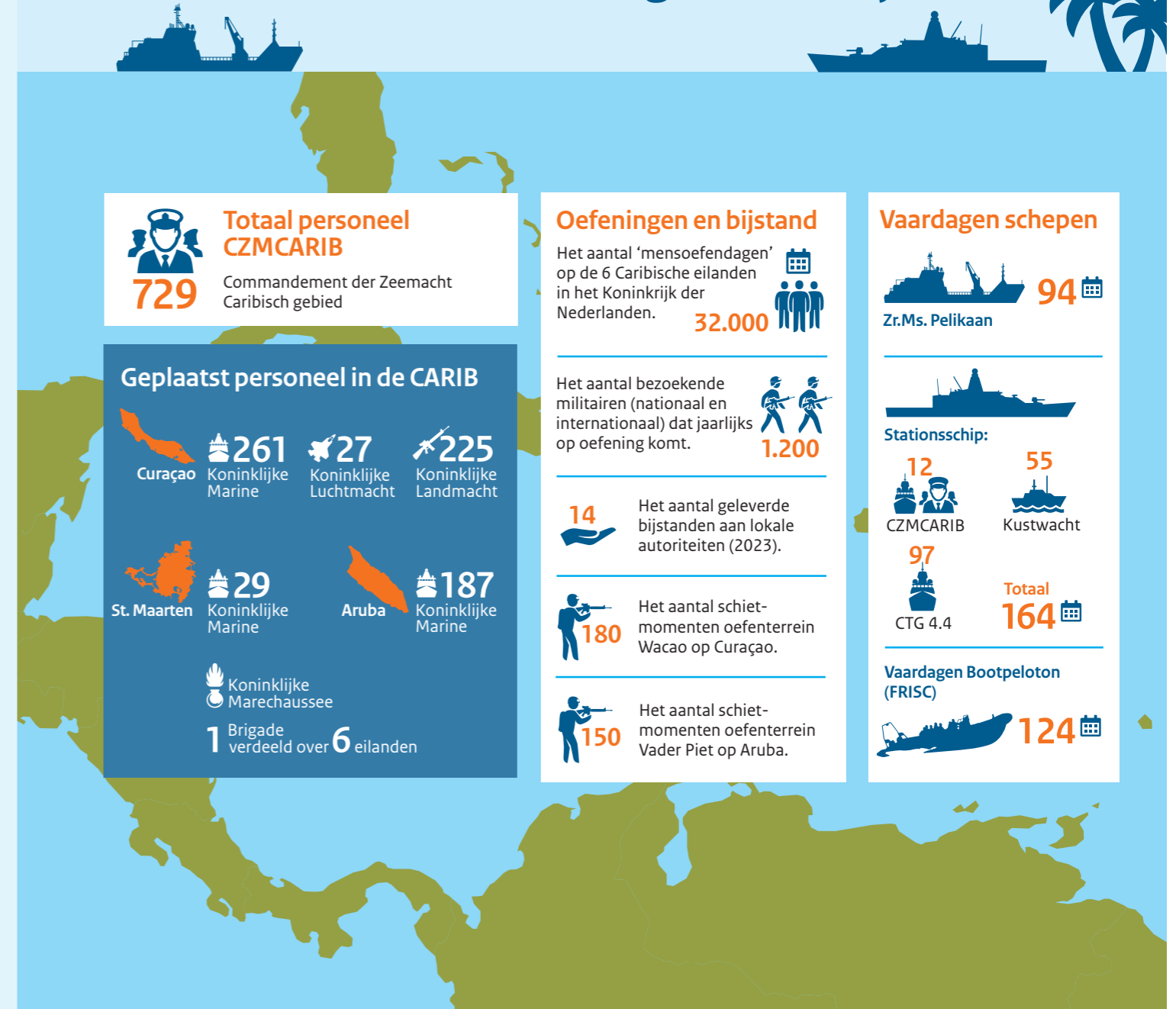
De samenwerking had wel een aanloopperiode nodig, bevestigd Sonneveld. "De taal is natuurlijk een barrière. Daarnaast zijn wij gebonden aan AVG-privacy wetgeving en andere juridische kaders. Zo is de Koninklijke Marine geen opsporingsinstantie, maar een defensieonderdeel. Bij de Colombianen is dat anders

ingeregeld, waardoor zij sneller kunnen handelen. Daarom werken wij als marine samen met de KWCARIB, zodat alles juridisch goed geregeld is."

De samenwerking gaat ver en verloopt volgens Sonneveld 'zelfs nog beter dan verwacht'. "Een van de redenen is natuurlijk ook dat Colombia een *preferred*

NATO-partner wil worden. Het land neemt NAVO-procedures heel graag over." Wel predikt de marineman voorzichtigheid: "Die Nederlandse, harde directheid staat haaks op de Latijns-Amerikaanse cultuur, die heel erg ingericht is op hiërarchie en beleefdheid. Dus ook voor deze samenwerking geldt: vertrouwen komt te voet en gaat te paard." •

Defensie in het Caribisch gebied in cijfers

‘Inzetten op hele maatschappij’

Loop over het perron of zie de schermen in de sportschool: overal duikt Defensie op in een zoektocht naar ‘durvers, denkers, doeners’ van ‘Generatie D’. Hoe werf je de collega van morgen? Een kijkje achter de schermen bij het Dienstencentrum Personeelslogistiek (DCPL) in Amsterdam. Tekst: KAP Saminna van den Bulk | Foto's: Kick Smeets, John van Helvert

Het creëren van een nieuwe campagne als Generatie D neemt ruim een jaar in beslag en blijft in ontwikkeling.

Grote uitdaging

De pijn qua nieuwe aanwas zit hem bij de KM in alle rangen van de Technische Dienst, maar vooral bij de man- schappen. Ook matrozen Logistieke Dienst Verzorging en Operationele Dienst Verbindingen zijn moeilijk te vinden. Daarnaast ligt de prioriteit bij de zoektocht naar onder- officieren Netwerkmanager. “Een krappe arbeidsmarkt maakt het ontzettend lastig deze mensen te vinden. Het binnenhalen van mensen in de zorg, techniek en ICT is een uitdaging voor veel werkgevers”, benadrukt Van Roosmalen. “We werken hard om zoveel mogelijk goede nieuwe collega’s aan te stellen. Heb je ideeën hoe het beter kan? Neem dan vooral contact met ons op.”

Een jaar na de start van campagne Generatie D in april 2022 steeg het aantal websitebezoeken met 85 procent. Ook stijgt bij de krijgsmacht het aantal aangestelde militairen. Uiteraard heeft de oorlog in Oekraïne meer aandacht voor de krijgsmacht gegeneerd, maar één ding is duidelijk: de nieuwe campagne slaat aan.

Kernwaarden

Kameradschap, boven jezelf uitstijgen en iets doen voor een ander: het zijn de kernwaarden die de marine te bieden heeft. “24/7 draait er op overkoepelend niveau een campagne van Defensie om mensen te werven”, vertelt campag- nemanager Kris Manders. Die bestaat bijvoorbeeld uit tv-commercials, gericht op een breed publiek. “Of je nu jong bent en zoekt naar een opleiding of werk, een potentiële reservist bent of iemand die kan bijdragen aan de keuze; denk hierbij aan een decaan of een ouder.” In deze uitingen komt het werk van alle krijgsmachtdelen voorbij.

Hieronder is de laag van *exploring*. Hierin worden jongeren tussen de 16 en de 30 jaar *getarget* met campagnes op sociale media, doelgroep-platformen, zoals nieuws- websites, YouTube-kanalen, maar ook door samenwerkingen met influencers. Met als doel dat mensen doorklikken naar werkenbijdefensie.nl. Manders: “Daar nemen we ze bij de hand. De kandidaat vult het opleidingsniveau, de interesses en

achtergrond in. Op basis daarvan kijken we welke vacature van de marine daar het best bij past.”

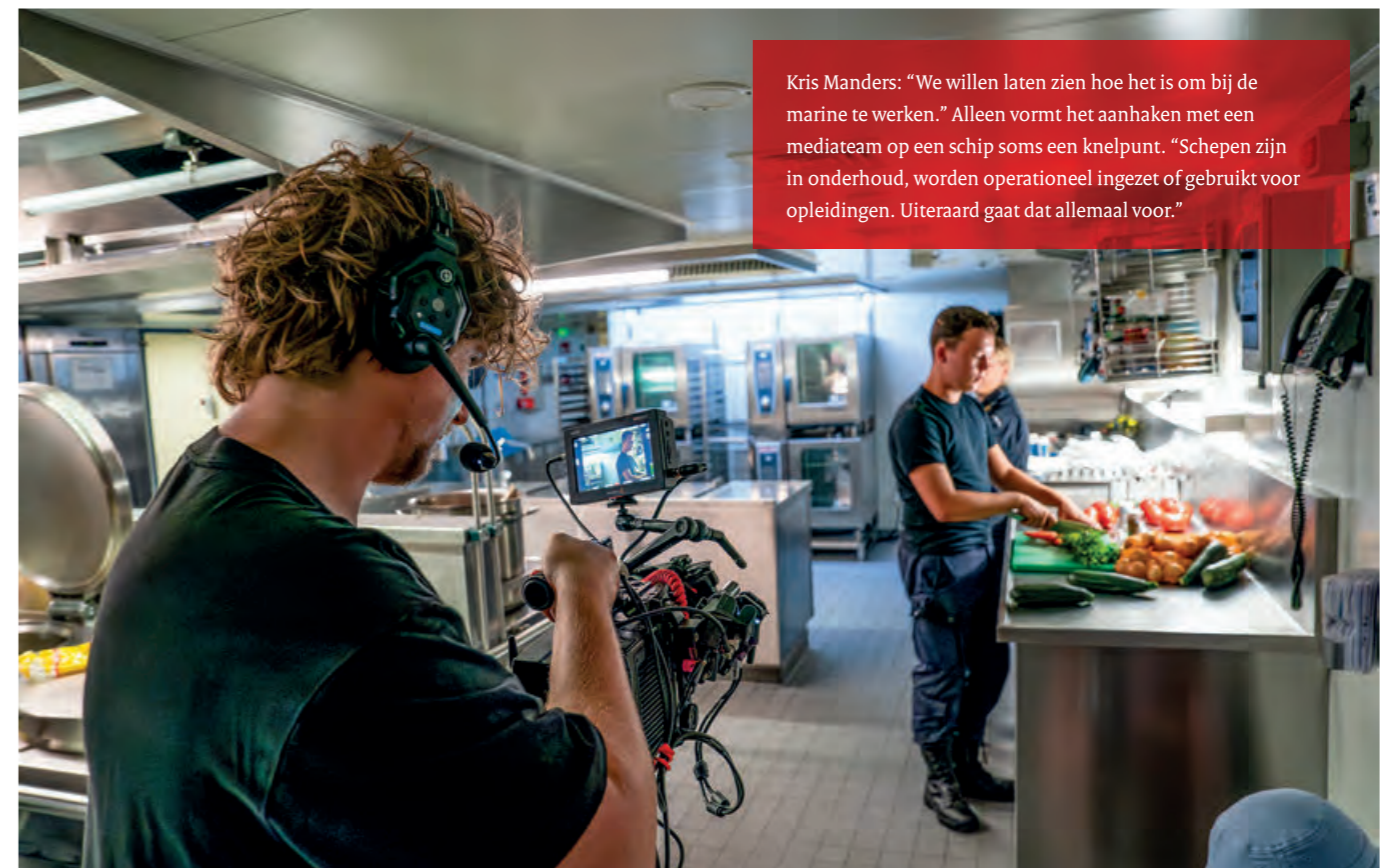
Laagdrempelig

Voor, tijdens en na een campagne is er continu contact met de doelgroep, tijdens onderzoek naar/monitoring van de campagne. Slaat de boodschap aan? Het ‘gemeenschapsgevoel’ van Generatie D straalt niet voor niets een compleet ander sentiment uit dan voorganger ‘Je moet het maar kunnen’. “Daarmee leg je de lat te hoog”, legt Manders uit. “We zetten in op de hele maatschappij, in plaats van selecteren aan de voorkant. Dat kunnen we ons in deze arbeidsmarkt van schaarste niet permitteren.”

Daarbij is het belangrijk goed te kijken naar de generatie, zegt Manders. “Millennials, Generatie Z of Alpha: ze willen iets bijdragen aan de maatschappij, maar zijn vaak niet op zoek naar een vaste baan voor het leven. Daarom benadrukken we wat wij als marine voor hén kunnen beteken, op een laagdrempelige wijze.” •

KLTZ (LD) Tom van Roosmalen is accounthouder marine. Kris Manders en collega's vertellen de opdracht in een wervende werving.

Kris Manders: “We willen laten zien hoe het is om bij de marine te werken.” Alleen vormt het aanhaken met een mediateam op een schip soms een knelpunt. “Schepen zijn in onderhoud, worden operationeel ingezet of gebruikt voor opleidingen. Uiteraard gaat dat allemaal voor.”

OPZ-team biedt luisterend oor en komt waar nodig in actie

Thuisfront bij CZSK in goede handen

Thuisfront-informatiedag in de Efteling.

Soms ben je maandenlang weg van huis, ergens op een verre oceaan of in een ver land. Het hoort erbij, als je voor de Koninklijke Marine werkt. Voor de achterblijvers is dat niet altijd makkelijk. Gelukkig is het thuisfront bij CZSK in goede handen.

Tekst: Eduard van Rooijen | Foto's: Frank van Beek

Als militairen op missie of uitzending naar het buitenland gaan, kan dat voor hun thuisfront een spannende tijd betekenen. Wat gaan ze daar precies doen? Hoe zit het met de veiligheid? Wat moet ik allemaal regelen? En wat moet ik doen als er thuis problemen zijn? "Het zijn stuk voor stuk belangrijke vragen", zegt luitenant ter zee 1 Marloes Verweij, hoofd Operationele Personeelszorg (OPZ) van CZSK en lid van het OPZ-team dat zichzelf ook wel Bureau Thuisfront noemt.

Thuisfrontinformatiedagen

Verweij vervolgt: "Of het nu gaat om een uitzending, oefening of andere operatie, we proberen het thuisfront altijd zoveel mogelijk te betrekken bij de lange inzet van de eenheden waarbij hun relatie geplaatst is. Tijdens de voorbereidingsperiode, bij vertrek, gedurende de inzet en als ze weer thuiskomen."

AOOMARNALG
Jeroen Herman:
"... iedereen zit
in hetzelfde
schuitje."

Het Thuisfront-comité is erbij als een eenheid op missie gaat. (Foto: KM)

‘Als het met het thuisfront goed gaat, dan gaat het ook goed met onze medewerkers’

Om het thuisfront zo goed mogelijk te informeren – zowel vooraf als tijdens de inzet – organiseert OPZ speciale thuisfrontinformatiedagen. Zoals afgelopen najaar in Bunnik, een maand voordat een grote marinierseenheid naar Bosnië en Herzegovina vertrok, om deel uit te maken van de EU-missie EUFOR Althea.

Saamhorigheid belangrijk

In dezelfde periode was eerst de mijnenjager Zr.Ms. Vlaardingen en later ook het Luchtverdedigings- en Commandofregat Zr.Ms. Tromp ruim 3 maanden lang aangesloten bij een NAVO-vlootverband in de Oostzee. Halverwege die periode kwam het thuisfront van beide bemanningen op 2 verschillende dagen bijeen in de Efteling. "Om te worden bijgepraat over het verloop van de inzet, maar ook om samen een leuke dag te hebben", zegt chef-Bureau Thuisfront adjudant van de mariniers Jeroen Herman. "Die saamhorigheid is belangrijk en fijn; iedereen zit tenslotte in hetzelfde schuitje. Sommige eenheden hebben ook eigen thuisfrontcommissies van familie, vrienden en kennissen. We organiseren deze dagen samen met deze commissies en hebben onderling ook veel contact."

Niet alleen goed nieuws

Het team van Bureau Thuisfront is 24/7 bereikbaar. Want het wrange is dat ze op een leuke dag in de Efteling ook kunnen worden gebeld met slecht nieuws. Zeker als alle telefoons bij OPZ tegelijk overgaan, want dat is het noodsignaal. Herman: "Een ziek familielid, een sterfgeval; we houden overal rekening mee. Of wat ook niemand wil, maar helaas wel kan gebeuren: een militair in een uitzendinggebied is gewond geraakt of overleden."

Zo'n telefoongesprek kan heel emotioneel zijn. Herman: "Wat is er gebeurd? Hoe ernstig is het? Moet of kan de militair naar huis komen? Meestal zijn wij het eerste aanspreekpunt voor het thuisfront. We bieden een luisterend oor, maar we komen vooral in actie. Er moet direct veel worden geregeld. Praktische zaken, contact leggen met de plaatselijke commandant, met Bedrijfsmaatschappelijk Werk, met artsen. Doorgaans hoor je dan aan de andere kant van de lijn een soort opluchting: dit komt in elk geval goed."

Dierbaar en dankbaar

Al bij zijn aanstelling als Commandant Zeestrijdkrachten benadrukte vice-admiraal René Tas het belang van het thuisfront: "Als het met het thuisfront goed gaat, dan gaat het ook goed met onze medewerkers". Of die nu in Nederland of tijdelijk in het buitenland werken. Goede zorg voor het thuisfront staat buiten kijf, vinden ook Verweij en Herman. Deze laatste: "Van Sinterklaasfeesten en familiedagen tot de begeleiding bij de uitvaart van overleden collega's – ons werk is in alle opzichten dierbaar en dankbaar." Verweij besluit: "Soms is het moeilijk, maar vaak heel eenvoudig. Een springkussen op de kade maakt het vertrek van papa of mama voor de kinderen al een stuk minder verdrietig." •

‘Klaar voor de vloot!’

Nieuwe docuserie over de EMMV

De EMMV is precies wat het is: de Eerste Maritieme Militaire Vorming van nieuwe matrozen. Marine-communicatiecollega korporaal Operationele Dienst Verbindingen (ODVB) Aileen Suijkerland maakte er een boeiende *reality*-serie over. In 6 afleveringen krijgen we een kijkje voor en achter de schermen van deze pittige opleiding ‘van pet naar baret’.

Tekst: Eduard van Rooijen | Foto's: SGTODND Gerrit Weerstand

KPLODVB Aileen Suijkerland: “Het was superleuk, maar ook superzwaar.”

Meer marine in beeld: ‘Invasie’

In de nieuwe Nederlandse speelfilm ‘Invasie’ worden Curaçao en Aruba na een incident onverwacht aangevallen door het fictieve buurland Veragua. In het verhaal proberen 3 jonge mariniers-in-opleiding het verschil te maken. De marine heeft de opnames logistiek en met materieel

ondersteund. Belangrijke scènes spelen zich af op Marinebasis Parera op Curaçao en Marinierskazerne Savaneta op Aruba. Het *OceanGoing Patrol Vessel* Zr.Ms. Groningen, een snelle boot van het type FRISC én ander marinepersoneel spelen eveneens een rol in de film, die op 28 maart 2024 in première gaat.

De camera volgt met name 5 jonge matrozen en hun baksmeester (met geel hesje).

Vloggende leerlingen

Suijkerland geeft de kijker een blik voor en achter de schermen van de EMMV. Haar natuurlijke stijl van filmen laat zien hoe de matrozen worden klaargestoomd voor een plaatsing aan boord van een van de marineschepen. Daar worden ze later specifiek opgeleid voor hun taken en dienstgroepen. Tijdens de EMMV leren de matrozen ook hoe je als militair omgaat met zaken als sociale media. “In de serie zijn bijvoorbeeld ook vlogs van de leerlingen zelf te zien”, vertelt Suijkerland. “Ik vind het belangrijk dat ze ook op die manier hun verhaal vertellen.”

Petten af, baretten op

De EMMV in de serie start met ruim 90 cursisten. Daarbij zitten dit keer ook mensen die een ‘dienjaar’ volgen, een kennismakingsjaar voor zij-instromers en anderen die een baan bij Defensie overwegen. De camera volgt met name 5 van de jonge matrozen en hun baksmeester. Iedereen die de EMMV heeft gevolgd, weet ook met welk bevel die wordt afgerond: ‘Petten af, baretten op!’ Suijkerland: “De serie zal voor veel mensen heel herkenbaar zijn. Mijn moeder zat ook bij de marine en toen ik haar vooraf een paar fragmenten liet zien, zei ze meteen: ‘De EMMV! Dit roept zoveel herinneringen op!’” •

Ze staan nog wat beteuterd om zich heen te kijken, de jongeren die op station Den Helder-Zuid net uit de bus zijn gestapt. Vanaf hier gaan ze naar Marinekazerne Erfprins voor hun EMMV. Daar leren de ‘spijkerbroekers’ militaire basisvaardigheden en wordt hen in 8 weken bijgebracht wat competenties als *teamwork* en doorzettingsvermogen betekenen.

Recht voor z’n raap gefilmd

“Ik vond het zelf vreselijk”, zegt Suijkerland lachend. “Het was superleuk, maar ook superzwaar; alles deed pijn. Het zweet breekt me nóg uit als ik eraan terugdenk.” Bijna 10 jaar na haar eigen EMMV maakte de korporaal een meeslepende documentaireserie over de opleiding. Puur en recht voor z’n raap, met haar camera tussen de zwoegende, soms jammerende, maar tot op het bot gemotiveerde matrozen. “De opleiding is nog net zo zwaar als in mijn tijd, maar er zijn ook verschillen. Bijvoorbeeld, zoals je direct bij aankomst ziet: *smartphones* inleveren!”

‘Klaar voor de Vloot!’ is te zien op het YouTube-kanaal van de Koninklijke Marine.

Volg ons

f 148.000
weergaven

105.300
weergaven

38.700
weergaven

in
33.100
weergaven

X
113.000
weergaven